സാമൂഹികക്ഷേമ പദ്ധതികൾ

ഇന്ത്യയിലെ സാമൂഹികക്ഷേമ പരിപാടികളുടെ നാൾവഴികൾ

ശ്രീനികേതൻ പരീക്ഷണം (1921)

- ഇന്ത്യയിലെ ആദ്യത്തെ ഗ്രാമവികസന പരിപാടി
- ശ്രീനികേതൻ പരീക്ഷണം ആരംഭിച്ചത് - **രവീന്ദ്രനാഥ ടാഗോർ, ശാന്തിനികേതന് സമീപമുള്ള സുരുൾ ഗ്രാമത്തിൽ**

മാർത്താണ്ഡം പ്രോജക്റ്റ് (1921)

- ദക്ഷിണേന്ത്യയിലെ ആദ്യത്തെ ഗ്രാമവികസന പരിപാടി.
- മാർത്താണ്ഡം പ്രോജക്റ്റ് തുടങ്ങിയത് - **തമിഴ്നാട്ടിലെ മാർത്താണ്ഡത്ത്**
- നേതൃത്വം നൽകിയത് - **ഡോ. സ്പെൻസർഹാച്ച്**

ഗുർഗാവോൺ പരീക്ഷണം (1927)

- ആരംഭിച്ചത് - **പഞ്ചാബിലെ ഗുർഗവോണിൽ (ഇപ്പോൾ ഹരിയാനയിൽ)**
- നേതൃത്വം നൽകിയത് - **എഫ്.എൽ ബ്രയൻ**

സേവാഗ്രാം (1936)

- ആരംഭിച്ചത് - **മഹാരാഷ്ട്രയിലെ വാർധയിൽ**
- നേതൃത്വം നൽകിയത് - **മഹാത്മാ ഗാന്ധി**
- ഫിർക്ക പദ്ധതി - **വർഷം 1946**
- ലക്ഷ്യം - **ഗ്രാമങ്ങളുടെ വികസനം**
- മാതൃക - **ഗാന്ധിജിയുടെ ഗ്രാമസ്വരാജ്**
- ആരംഭിച്ചത് - **മദ്രാസ് സർക്കാർ**

Career Focus

നിലോക്കേരി പ്രോജക്റ്റ് (1948)

- ഇന്ത്യാ-പാക് വിഭജനത്തെത്തുടർന്ന് പാക്ക് അഭയാർത്ഥികളെ പുനരധിവസിപ്പിക്കുന്നതിനായി നടത്തിയ സംരംഭം.
- നേതൃത്വം നൽകിയത് - **കേന്ദ്ര സാമൂഹിക വികസന മന്ത്രിയായിരുന്ന എസ്.കെ ഡേ**

ഇട്ടാവാ പദ്ധതി (1948)

- ആരംഭിച്ചത് - **ഉത്തർപ്രദേശിലെ ഇട്ടാവാ ജില്ലയിൽ**
- നേതൃത്വം നൽകിയത് - **ആൽബർട്ട് മേയർ**

കമ്മ്യൂണിറ്റി ഡെവലപ്മെന്റ് പ്രോഗ്രാം (CDO)

- സ്വതന്ത്ര ഇന്ത്യയിലെ ആദ്യത്തെ സാമൂഹിക വികസന പരിപാടി
- ആരംഭിച്ചത് - **1952 October - 2 (ഒന്നാം പഞ്ചവത്സരപദ്ധതിക്കാലത്ത്)**
- ലക്ഷ്യം - **ജനപങ്കാളിത്തത്തോടെയുള്ള ഗ്രാമവികസനം**

ദാരിദ്ര്യനിർമ്മാർജ്ജനവും തൊഴിൽവർദ്ധനവും ലക്ഷ്യമാക്കിയ പ്രധാന പദ്ധതികൾ

IRDP സംയോജിത ഗ്രാമവികസന പദ്ധതി (Integrated Rural Development Programme)

- IRDP നടപ്പിലാക്കിയത് - **മൊറാർജി ദേശായി**
- ആരംഭിച്ചത് - **1978-ൽ**
- പ്രഖ്യാപിത ലക്ഷ്യം - ദാരിദ്ര്യരേഖക്ക് താഴെയുള്ള കുടുംബങ്ങളെ കണ്ടെത്തി അവർക്ക് സാമ്പത്തിക ഭദ്രത ഉറപ്പുവരുത്തുന്നതിനുവേണ്ട സ്വയംതൊഴിൽസംരംഭങ്ങൾ ആരംഭിക്കുന്നതിനാവശ്യമായ സഹായം നൽകുക.
- ഈ പദ്ധതി ഇന്ത്യയൊട്ടാകെ നടപ്പിലാക്കിയത് - **1980 മുതൽ**
- ഈ പദ്ധതിപ്രകാരം ലഭിക്കുന്ന ധനസഹായം - **4000 രൂപ**
- 1999-ൽ ഈ പദ്ധതി സ്വർണ്ണജയന്തി ഗ്രാംസ്വരോസ്ഗാർ യോജന (SGSY) യിൽ ലയിച്ചു.

ഗ്രാമീണ സ്വയംതൊഴിൽ പദ്ധതി (TRYSEM - Training of Rural Youth for Self Employment)

- ആരംഭിച്ച വർഷം - **1979 Aug 15 (5 -ാം പഞ്ചവത്സര പദ്ധതി)**
- ലക്ഷ്യം - 18നും 35 നുമിടയിൽ പ്രായമുള്ള ഗ്രാമീണ യുവജനങ്ങൾക്ക് സാങ്കേതിക പരിശീലനം നൽകി സ്വയംസംരംഭം ആരംഭിക്കുന്നതിനാവശ്യമായ കഴിവുകൾ വർദ്ധിപ്പിക്കുക, സ്വയം തൊഴിൽ കണ്ടെത്താൻ പ്രാപ്തരാക്കുക.
- TRYSEM - ന്റെ ഉപഭോക്താക്കളിൽ കുറഞ്ഞത് 50% എങ്കിലും SC/ST വിഭാഗങ്ങളിലുള്ളവരാകണം.
- കുറഞ്ഞത് 50% സ്ത്രീകളും ആയിരിക്കണം.
- 1999 ഏപ്രിൽ 1-ന് TRYSEM, SGSY- യിൽ ലയിച്ചു.

ഗ്രാമീണ വനിത-ശിശു വികസന പരിപാടി (DWCRA- Development of Women and Children Rural Areas)

- ആരംഭിച്ചത് - **1982-83**
- ലക്ഷ്യം - ദാരിദ്ര്യരേഖയ്ക്ക് താഴെയുള്ള ഗ്രാമീണ കുടുംബത്തിലെ വനിതകളുടെ കൂട്ടായ്മയിലൂടെ തൊഴിൽ സംരംഭങ്ങൾക്ക് പ്രോത്സാഹനം നൽകുക.
- ആരംഭത്തിൽ 50 ജില്ലകളിൽ നിലവിൽ വരികയും പിന്നീട് രാജ്യത്തിലെ എല്ലാ ജില്ലകളിലേക്കും വ്യാപിച്ചു.
- ഏപ്രിൽ 1, 1999 ൽ **DWCRA** സ്വർണ്ണജയന്തി ഗ്രാം സ്വരോസ്ഗാർ യോജനയിൽ ലയിച്ചു.

SITRA - Supply of Improved Toolkits to Rural Artisans)

- ആരംഭിച്ചത് - **1992-ൽ**
- IRDP യുടെ ഒരു ഉപപദ്ധതിയായി ആരംഭിച്ച പദ്ധതി.
- ലക്ഷ്യം - ഗ്രാമീണ കൈത്തൊഴിലുകാർക്കാവശ്യമായ ഉപകരണങ്ങളും മറ്റും സബ്സിഡി നിരക്കിൽ നൽകുക.
- 1999 ഏപ്രിൽ 1-ന് SGSY യുമായി ലയിച്ചു.

ദശലക്ഷം കിണർ പദ്ധതി (MWS -Million Well Scheme)

- ആരംഭിച്ചത് - **1988-89 (7-ാം പഞ്ചവത്സര പദ്ധതി)**
- നടപ്പിലാക്കിയത് - **രാജീവ് ഗാന്ധി സർക്കാർ**
- ലക്ഷ്യം - SC/ST വിഭാഗങ്ങളിൽപ്പെട്ട പാവപ്പെട്ടവർക്ക് ചെറുകിട കർഷകർക്ക് കൃഷി ആവശ്യങ്ങൾക്കായി സൗജന്യമായി കിണറുകൾ നിർമ്മിച്ച് നൽകുക.
- 1999-ൽ MWS, JRY യുമായി ലയിച്ചു.

സ്വർണ്ണജയന്തി ഗ്രാമ സ്വരോസ്ഗാർ യോജന (SGSY)

- ആരംഭിച്ചത് - **1999 ഏപ്രിൽ 1 (9ാം പഞ്ചവത്സര പദ്ധതി)**
- നടപ്പിലാക്കിയത് - **എ.ബി. വാജ്പേയി**
- IRDP, TRYSEM, DWCRA, SITRA, MWS തുടങ്ങിയ പദ്ധതികളെ സംയോജിപ്പിച്ച് SGSY രൂപംകൊണ്ടു.
- SGSY യുടെ പുനർമാതൃക - **നാഷണൽ റൂറൽ ലൈവ്ലിഹുഡ്മിഷൻ (NRLM)**

National Rural Livelihood Mission (NRLM)

- ആരംഭിച്ചത് - **2011 ജൂൺ (11ാം പഞ്ചവത്സര പദ്ധതി)**
- നടപ്പിലാക്കിയത് - **മൻമോഹൻ സിങ് (ഗ്രാമീണവികസന മന്ത്രാലയത്തിന്റെ കീഴിൽ)**
- SGSYയുടെ പുനഃമാതൃകയായ പദ്ധതി - **NRLM**
- ലക്ഷ്യം - സ്വയം സഹായ സംഘങ്ങൾ (SHG) രൂപീകരിച്ച പാവപ്പെട്ട ഗ്രാമീണരെ സ്വയംതൊഴിലിന് സജ്ജരാക്കുക.
- **ആജീവിക** പരിശീലന പരിപാടി ഏത് പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമാണ് - **NRLM**
- NRLM ന് സാമ്പത്തികസഹായം (1 ബില്യൺ യു.എസ് ഡോളർ) നൽകുന്ന സംഘടന - **വേൾഡ് ബാങ്ക്**

- IRDP
- TRYSEM
- DWCRA
- SITRA
- MWS
- GKY

} എന്നിവ ലയിച്ച് 1999 ൽ രൂപം കൊണ്ടത് **SGSY** പുനഃമാതൃക **NRLM** (→ 2011)

Career Focus

സംയോജിത ശിശുവികസന പദ്ധതി (ICDS - Integrated Child Development Programme)

- ആരംഭിച്ചത് - **1975 ഒക്ടോബർ 2 (5 -ാം പഞ്ചവത്സര പദ്ധതി)**
- നടപ്പിലാക്കിയത് - **ഇന്ദിരാഗാന്ധി സർക്കാർ**
- മഹാത്മാഗാന്ധിയുടെ 106-ാം ജന്മവാർഷികദിനത്തിൽ നിലവിൽവന്ന പദ്ധതി - **ICDS**
- പദ്ധതിയുടെ ഉപഭോക്താക്കൾ - **6 വയസ്സിനു താഴെയുള്ള കുട്ടികൾ, കൗമാരപ്രായക്കാരായ പെൺകുട്ടികൾ, ശിശുക്കളുടെ അമ്മമാരായ സ്ത്രീകൾ**
- പദ്ധതിക്ക് നേതൃത്വം നൽകുന്നത് - **വനിതാശിശുക്ഷേമ മന്ത്രാലയം**
- പ്രവർത്തനങ്ങൾ - **പോഷകാഹാരങ്ങളുടെ വിതരണം, പ്രതിരോധ കുത്തിവയ്പ്പുകൾ, സ്കൂളിനു മുമ്പുള്ള അനൗദ്യോഗിക വിദ്യാഭ്യാസം, ആരോഗ്യ പരിശോധനകൾ**
- സേവനം ലഭ്യമാക്കുന്നത് - **അംഗൻവാടി കേന്ദ്രങ്ങളിലൂടെ (1000 പേർക്ക് 1 അംഗൻവാടി വീതം)**
- 6 വയസ്സിനു താഴെയുള്ള കുട്ടികൾക്ക് 300 കലോറിയും കൗമാരക്കാരായ കുട്ടികൾക്ക് 25 കിലോഗ്രാം പ്രോട്ടീനും 500 കലോറിയും ലഭ്യമാക്കുന്ന തരത്തിലായിരിക്കും പോഷകാഹാരം നൽകുന്നത്.
- ICDS നാവശ്യമായ വിതരണ സേവനങ്ങൾ നൽകുന്നത് - **UNICEF**
- ICDS നു സാമ്പത്തിക സാങ്കേതിക സഹായം നൽകുന്ന ലോകസംഘടന - **വേൾഡ് ബാങ്ക്**
- ബ്ലോക് തലത്തിൽ ICDS പദ്ധതിക്ക് നേതൃത്വം നൽകുന്നത് - **ചൈൽഡ് ഡവലപ്മെന്റ് പ്രോജക്റ്റ് ഓഫീസർ**
- ജില്ലാ തലത്തിൽ ICDS പദ്ധതിക്ക് നേതൃത്വം നൽകുന്നത് - **ഡിസ്ട്രിക്റ്റ് പ്രോഗ്രാം ഓഫീസർ**
- ICDS സേവനം രാജ്യംമുഴുവൻ ലഭ്യമായിത്തുടങ്ങിയ വർഷം - **2005**
- ICDS ന്റെ കീഴിൽ 11-18 വയസ്സ് പ്രായമുള്ള കുട്ടികളുടെ ഉന്നമനം ലക്ഷ്യമാക്കുന്ന പദ്ധതി - **കിശോരി ശക്തി യോജന**

Central Rural Sanitation Program (CRSP)

- ആരംഭിച്ചവർഷം - **1986**
- നടപ്പിലാക്കിയത് - **രാജീവ് ഗാന്ധി**
- ലക്ഷ്യം - ഗ്രാമീണരുടെ ജീവിത നിലവാരം ഉയർത്തുക, ഗ്രാമീണവനിതകളുടെ മാന്യതയും സ്വകാര്യതയും സംരക്ഷിക്കുക
- 1999-ൽ CRSP യുടെ ഭാഗമായി തുടങ്ങിയ പദ്ധതി - **ടോട്ടൽ സാനിറ്റേഷൻ ക്യാംപയ്ൻ**
- CRSP യുടെ ഭാഗമായി പഞ്ചായത്തീരാജ് സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് നിർമ്മൽ ഗ്രാമപുരസ്കാരം ഏർപ്പെടുത്തി.

Career Focus

ദേശീയ ഗ്രാമീണ തൊഴിൽ പദ്ധതി (NREP- National Rural Employment Programme)

- വർഷം - **1980 ഒക്ടോബർ 2 (6 ാം പഞ്ചവത്സര പദ്ധതി)**
- നടപ്പിലാക്കിയത് - **ഇന്ദിരാഗാന്ധി**
- ലക്ഷ്യം - **ഗ്രാമീണ മേഖലയിലെ തൊഴിലവസരങ്ങൾ വർദ്ധിപ്പിക്കുക. ഗ്രാമീണ റോഡുകൾ, ജലസംഭരണികൾ, കുടിവെള്ളത്തിനുവേണ്ടി കിണറുകൾ എന്നിവ നിർമ്മിച്ച് ഗ്രാമീണ അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങൾ വികസിപ്പിക്കുക.**
- 1989-ൽ NREP ഏത് പദ്ധതിയിൽ ലയിച്ചു - **ജവഹർ റോസ്ഗാർ യോജന(JRY)**

ഗ്രാമീണ ഭൂരഹിത തൊഴിൽ ഭദ്രതാ പരിപാടി (RLEGP - Rural Landless Employment Guarantee Programme)

- ആരംഭിച്ച വർഷം - **1983 ഓഗസ്റ്റ് 15 (6 ാം പഞ്ചവത്സര പദ്ധതി)**
- നടപ്പിലാക്കിയത് - **ഇന്ദിരാഗാന്ധി സർക്കാർ**
- ലക്ഷ്യം - **ഓരോ കുടുംബത്തിലെയും ഒരാൾക്ക് 90-100 തൊഴിൽ ദിനങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കുക.**
- RLEGP ക്ക് പൂർണ്ണ സാമ്പത്തിക സഹായം നൽകുന്നത് - **കേന്ദ്ര ഗവൺമെന്റ്**
- 1989-ൽ RLEGP ഏത് പദ്ധതിയിൽ ലയിച്ചു - **ജവഹർ റോസ്ഗാർ യോജന(JRY)**

ജവഹർ റോസ്ഗാർ യോജന (JRY)

- ആരംഭിച്ചത് - **1989 ഏപ്രിൽ 1 (7 ാം പഞ്ചവത്സര പദ്ധതി)**
- NREP യും RLEGP യും ലയിച്ച് രൂപീകരിച്ച പദ്ധതി - **JRY**
- JRY പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കിയത് - **രാജീവ് ഗാന്ധി**
- പ്രധാന ലക്ഷ്യം - **BPL കുടുംബങ്ങളിലെ ഒരാൾക്കു വീതം തൊഴിൽ ഉറപ്പാക്കുക**

- JRY യുടെ പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കിയത് - **പഞ്ചായത്തീരാജ് സ്ഥാപനങ്ങളിലൂടെ**
- പദ്ധതിയുടെ ചിലവ് വഹിച്ചത് - **കേന്ദ്രവും സംസ്ഥാനവും 80:20 അനുപാതത്തിൽ**
- 1999 ഏപ്രിൽ 1-ന് JRY ക്കു പകരം നിലവിൽവന്ന പദ്ധതി - **ജവഹർ ഗ്രാമസമൃദ്ധി യോജന (JGSY)**
- JGSY സമ്പൂർണ്ണ ഗ്രാമീണ റോസ്ഗാർ യോജനയിൽ ലയിച്ചത് - **2001 സെപ്റ്റംബർ 25ന്**

ജവഹർ ഗ്രാമ സമൃദ്ധി യോജന (JGSY)

- ആരംഭിച്ച വർഷം - **1999 ഏപ്രിൽ 1 (9 ാം പഞ്ചവത്സര പദ്ധതി)**
- നടപ്പിലാക്കിയത് - **എ.ബി. വാജ്പേയി**
- ലക്ഷ്യം - **ഗ്രാമങ്ങളിലെ ദാരിദ്ര്യ നിർമ്മാർജ്ജനം, തൊഴിലവസരങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കൽ**
- JGSY പദ്ധതി ചിലവ് വഹിക്കുന്നത് - **കേന്ദ്രവും സംസ്ഥാനവും 75:25 അനുപാതത്തിൽ**
- 2001-ൽ Employment Assurance Scheme ഉം JGSY യും ലയിച്ച് സമ്പൂർണ്ണ ഗ്രാമീണ റോസ്ഗാർ യോജനക്ക് (SGRY) രൂപം നൽകപ്പെട്ടു.

തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതി (EAS - Employment Assurance Scheme)

- ആരംഭിച്ചത് - **1993 ഒക്ടോബർ 2**
- പ്രധാന ലക്ഷ്യം - **കാർഷിക വൃത്തിയിലേർപ്പെട്ടിരിക്കുന്ന തൊഴിലാളികൾക്ക് കാർഷിക സീസണല്ലാത്ത കാലഘട്ടങ്ങളിൽ തൊഴിൽ ഉറപ്പുവരുത്തുക.**
- 2001-ൽ EAS ഉം JGSY യും യോജിച്ച് **സമ്പൂർണ്ണ ഗ്രാമീണ റോസ്ഗാർ യോജന** SGRY രൂപീകൃതമായി.

സമ്പൂർണ്ണ ഗ്രാമീണ റോസ്ഗാർ യോജന (SGRY)

- ആരംഭിച്ചത് - **2001 സെപ്റ്റംബർ 25** (9ാം പഞ്ചവത്സര പദ്ധതി)
- നടപ്പിലാക്കിയത് - **എ.ബി. വാജ്പേയി**
- ലക്ഷ്യം - **ബി.പി.എല്ലിനു താഴെയുള്ളവർക്ക് ഭക്ഷണവും തൊഴിലും ഉറപ്പുവരുത്തുക.**
- SGRY യ്ക്ക് പകരം നിലവിൽ വന്ന പദ്ധതി - **ദേശീയ ഗ്രാമീണ തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതി (NREGS)**
- SGRY പദ്ധതി ചിലവ് വഹിക്കുന്നത് - **കേന്ദ്രവും സംസ്ഥാനവും 75:25 അനുപാതത്തിൽ**

Career Focus

നാഷണൽ ഫുഡ് ഫോർ വർക്ക് പ്രോഗ്രാം (NFFWP- National Food for Work Programme)

- ആരംഭിച്ചത് - **2004 നവംബർ 14** (10ാം പഞ്ചവത്സര പദ്ധതി)
- നടപ്പിലാക്കിയത് - **Dr. മൻമോഹൻസിംഗ്**
- ലക്ഷ്യം - ഏറ്റവും പിന്നോക്കം നിൽകുന്ന 150-ഓളം ഗ്രാമങ്ങളിൽ തൊഴിലവസരങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കുക, ഒരു ദിവസം 5 കിലോഗ്രാം വീതം സൗജന്യമായി ഭക്ഷ്യധാന്യങ്ങളുടെ വിതരണം
- പദ്ധതിചിലവ് - **പൂർണ്ണമായും കേന്ദ്രഗവൺമെന്റ് വഹിക്കുന്നു.**
- ജില്ലാതലത്തിൽ പദ്ധതിയുടെ മേൽനോട്ടം - **ജില്ല കളക്ടർ**
- NFFWP ഏത് പദ്ധതിയുമായി ലയിച്ചു - **ദേശീയ ഗ്രാമീണ തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതി (NREGS)**
- കൂലിയുടെ ഒരു ഭാഗം ഭക്ഷ്യധാന്യവും ഒരു ഭാഗം പണവുമായി നൽകുന്ന പദ്ധതി - **NFFWP**
- SGRY യും NFFWP ഉം ഏതു പദ്ധതിയിലാണ് ലയിപ്പിച്ചത് - **ദേശീയ ഗ്രാമീണ തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതി (NREGS)**

മഹാത്മാഗാന്ധി ദേശീയഗ്രാമീണ തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതി (MGNRES)

- ദേശീയഗ്രാമീണ തൊഴിലുറപ്പ് നിയമം (National Rural Employment Guarantee Act) പാസാക്കിയത് - **2005 ഓഗസ്റ്റ് 25** (10-ാം പഞ്ചവത്സര പദ്ധതി)
- ഈ പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കിയത് - **മൻമോഹൻ സിംഗ്**
- NREGS നിലവിൽ വന്നത് - **2006 ഫെബ്രുവരി 2**
- ലക്ഷ്യം - അവിദഗ്ദ്ധ തൊഴിൽ ചെയ്യാൻ സന്നദ്ധരായവർക്ക് പ്രതിവർഷം 100 തൊഴിൽ ദിനങ്ങൾ ലഭ്യമാക്കി ദാരിദ്ര്യവും തൊഴിലില്ലായ്മയും ലഘൂകരിക്കുക.
- എല്ലാ ജില്ലകളിലേക്കും NREGP വ്യാപിച്ചത് - **2008 ഏപ്രിൽ 1**
- NREG മഹാത്മാഗാന്ധി ദേശീയ ഗ്രാമീണ തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതി (MGNREGS) എന്ന് പുനർനാമകരണം ചെയ്തത് - **2009 ഒക്ടോബർ 2ന്**
- MGNREGS യുടെ മൂന്നിലൊന്ന് ഉപഭോക്താക്കളും സ്ത്രീകളായിരിക്കണം.
- തൊഴിലില്ലാത്ത അവസരങ്ങളിൽ നൽകുന്ന തൊഴിലില്ലായ്മ വേതനം - **കൂലിയുടെ നാലിലൊന്ന്**

- ദേശീയഗ്രാമീണ തൊഴിലുറപ്പ് നിയമം പാസാക്കുന്നതിന് വേണ്ടി പ്രവർത്തിച്ച സംഘടന - **മസ്ദൂർ കിസാൻ ശക്തി സംഘതൻ**
- MGNREA പ്രകാരം താമസസ്ഥലത്തിന് എത്ര കിലോമീറ്റർ ചുറ്റളവിലാണ് തൊഴിൽ ഉറപ്പ് നൽകുന്നത് - **5 കിലോമീറ്റർ**

Rank Points

NREGS ഉദ്ഘാടനം ചെയ്തത് - **ആന്ധ്രാപ്രദേശിലെ ബണ്ട്ലപ്പള്ളി ഗ്രാമപഞ്ചായത്തിൽ വെച്ച്** അന്നത്തെ പ്രധാനമന്ത്രി മൻമോഹൻ സിങ്ങും സോണിയാഗാന്ധിയും

NREGS എല്ലാ ജില്ലകൾക്കും വ്യാപിപ്പിച്ചത് - **2008 ഏപ്രിൽ 1 മുതൽ**

തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതിയിൽ അംഗമാവാനുള്ള പ്രായം - **കുറഞ്ഞത് 18 വയസ്സ്**

മഹിളാ സമൃദ്ധി യോജന (MSY)

- ആരംഭിച്ചത് - **1993 ഒക്ടോബർ 2** (8ാം പഞ്ചവത്സര പദ്ധതി)
- നടപ്പിലാക്കിയത് - **പി.വി. നരസിംഹറാവു സർക്കാർ**
- ലക്ഷ്യം - **സമ്പാദ്യശീലം വളർത്തുകവഴി ഗ്രാമങ്ങളിലെ വനിതകളുടെ സാമ്പത്തികഭദ്രത ഉറപ്പുവരുത്തുക.**
- MSY ക്ക് കീഴിൽ 18 വയസ്സിനു മുകളിലുള്ള ഗ്രാമവാസികളായ സ്ത്രീകൾക്ക് പോസ്റ്റ്ഓഫീസിൽ സേവിംഗ്സ് അക്കൗണ്ടുകൾ തുറക്കാവുന്നതാണ് (4 രൂപയുടെ ഗുണിതങ്ങളായി)
- MSY വഴി ലഭിക്കുന്ന വായ്പാ തുക - **25000**
- ഈ അക്കൗണ്ടിലെ തുക 1 വർഷത്തേക്ക് പിൻവലിച്ചില്ലെങ്കിലും നിക്ഷേപത്തുകയുടെ 25% തുക അക്കൗണ്ടിലേക്ക് ബോണസായി നിക്ഷേപിക്കപ്പെടുന്നു (ഒരു വർഷത്തെ മാക്സിമം ബോണസ് - **300 രൂപ)**
- MSY യുടെ നോഡൽ ഏജൻസി - **വനിതാശിശു ക്ഷേമവകുപ്പ്**
- 2001 ജൂലൈ 12ന് ഈ പദ്ധതി ലയിച്ചത് - **മഹിളാസ്വയംസിദ്ധ യോജ്നയുമായി(MSSY)**

ഇന്ദിരാ മഹിളാ യോജന (IMY)

- വർഷം - **1995 ഓഗസ്റ്റ് 20**
- നടപ്പിലാക്കിയത് - **പി.വി നരസിംഹ റാവു ഗവൺമെന്റ്**
- ലക്ഷ്യം - **ഗ്രാമങ്ങളിലും നഗരചേരികളിലും ജീവിക്കുന്ന സ്ത്രീകളുടെ ബോധവൽക്കരണവും സാമ്പത്തിക ശാക്തീകരണവും**
- ഇതിനുവേണ്ടി ഓരോ അംഗനവാടികളുടെ കീഴിലും ഇന്ദിരാ മഹിളാ കേന്ദ്രങ്ങൾ സ്ഥാപിതമായി.
- ഇന്ദിരാ മഹിളാ യോജന ലയിച്ചത് - **മഹിളാ സ്വയംസിദ്ധ യോജന (MSSY) യിൽ (2001 ജൂലൈ 12)**

Career Focus

മഹിള സ്വയം സിദ്ധ യോജന (MSSY)

- ആരംഭിച്ചത് - **2001**
- നടപ്പിലാക്കിയത് - **എ.ബി വാജ്പേയ്**
- ലക്ഷ്യങ്ങൾ - **സ്ത്രീകളിൽ ആത്മവിശ്വാസം ജനിപ്പിച്ച് അവരെ ശാക്തീകരിക്കുക. സ്വാശ്രയ സംഘങ്ങൾ വഴി സ്ത്രീകളെ ബോധവൽക്കരിക്കുക.**
- 2001-ൽ ഇന്ദിരാമഹിളാ യോജന (IMY) മഹിളാസ്വയം സിദ്ധ യോജന (MSSY) യിൽ ചേർന്നു.
- മഹിളാ സ്വയം സിദ്ധയോജന ഗ്രാമീണ വനിതകളുടെ സാമ്പത്തിക നിലവാരം ഉയർത്തുന്നതിൽ വലിയ പങ്കുവച്ചു.
- MSSY യുടെ രണ്ടാം ഘട്ടം തുടങ്ങിയത് 2008ലാണ്. 2018 വരെയാണ് MSSY യുടെ രണ്ടാം ഘട്ടം.
- **MSSY+ IMY $\rightarrow$ MSSY**

ബാലികാ സമൃദ്ധി യോജന (BSY)

- വർഷം - **1997 ഓഗസ്റ്റ് 15** (9ാം പഞ്ചവത്സര പദ്ധതി)
- നടപ്പിലാക്കിയത് - **ഐ.കെ ഗുജ്റാൾ ഗവൺമെന്റ്**
- ലക്ഷ്യം - **പെൺകുട്ടികളുടെ ഉന്നമനം, പെൺകുട്ടികളോട് സമൂഹത്തിനും കുടുംബത്തിനുമുള്ള പ്രതികൂല മനോഭാവം മാറ്റുക, പെൺകുട്ടികളുടെ വിവാഹപ്രായം ഉയർത്തുക.**
- പദ്ധതി വിഹിതം - **100% കേന്ദ്രഗവൺമെന്റ്**
- ഉപഭോക്താക്കൾ - **1997 ഓഗസ്റ്റ് 15 നുശേഷം ജനിച്ച BPL കുടുംബത്തിലെ പെൺകുട്ടികൾക്കാണ്** ഈ പദ്ധതിയുടെ ഗുണം ലഭിക്കുന്നത് - ഒരു കുടുംബത്തിൽ ഏറ്റവും കൂടുതൽ 2 പേർക്ക്

- നഗരപ്രദേശങ്ങളിൽ **ആരോഗ്യവകുപ്പും** ഗ്രാമപ്രദേശങ്ങളിൽ **ICDS** ഉം ആണ് പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കുന്നത്.
- BSY പ്രകാരം ഓരോ പെൺകുട്ടിക്കും ലഭിക്കുന്ന പോസ്റ്റ് ബർത്ത് ഗ്രാന്റ് - **Rs. 500/-**
- 18 വയസ്സുപൂർത്തിയാക്കുന്നതോടെ പെൺകുട്ടിക്ക് ഗവൺമെന്റ് അവളുടെ പേരിൽ നിക്ഷേപിക്കുന്ന സ്കോളർഷിപ്പ് തുകയും പലിശയും പിൻവലിക്കുന്നതാണ് (അതുവരെയും വിവാഹിത ആയില്ലെങ്കിൽ)
- BSY യുടെ കീഴിൽ പെൺകുട്ടികൾക്ക് നൽകുന്ന ഇൻഷൂറൻസ് പോളിസി - **ഭാഗ്യശ്രീ ബാലികാ കല്യാൺ ബീമായോജന**

ഭാരത് നിർമ്മാൺ

- ആരംഭിച്ചത് - **2005** (**10** -ാം പഞ്ചവത്സര പദ്ധതി)
- നടപ്പിലാക്കിയത് - **മൻമോഹൻസിങ്**
- ലക്ഷ്യം - **ഇന്ത്യയിലെ ഗ്രാമ പ്രദേശങ്ങളുടെ അടിസ്ഥാന സൗകര്യ വികസനം**
- 'ഭാരത് നിർമ്മാൺ' ന്റെ കീഴിൽ വരുന്ന പ്രധാനപദ്ധതികൾ.
- ജലസേചന പദ്ധതികളുടെ വികസനം
- ഗ്രാമപ്രദേശങ്ങളിലെ പാർപ്പിടങ്ങൾ (ഇന്ദിരാ ആവാസ് യോജന വഴി)
- ഗ്രാമങ്ങളിലെ ജലവിതരണം (National Rural Drinking Water Program വഴി)
- ഗ്രാമങ്ങളിലെ വൈദ്യുതിവൽക്കരണം (രാജീവ് ഗാന്ധി ഗ്രാമീണ വിദ്യുതികരൺ യോജന)
- ഗ്രാമങ്ങളിലെ ടെലികമ്മ്യൂണിക്കേഷൻ സൗകര്യങ്ങളുടെ വികസനം

ഇന്ദിരാ ആവാസ് യോജന (IAY)

- JRY യുടെ ഉപപദ്ധതിയായി IAY ആരംഭിച്ച വർഷം - **1985-86** (7ാം പഞ്ചവത്സര പദ്ധതി)
- നടപ്പിലാക്കിയത് - **രാജീവ്ഗാന്ധി**
- IAY പ്രകാരം വീടുകൾ നന്നാക്കുന്നതിന് അനുവദിച്ച തുക - **15000 രൂപ**
- IAY പ്രകാരം അനുവദിക്കുന്ന വായ്പ തുക - **20,000 രൂപ വരെ**
- IAY യുടെ ലക്ഷ്യം - **ഗ്രാമീണ മേഖലയിലെ പാവപ്പെട്ടവർക്കുള്ള ഭവന പദ്ധതി**
- IAY പിന്നീട് RLEGP യുടെയും NREP യുടെയും ഭാഗമായി
- IAY പ്രവർത്തിക്കുന്നത് - **ഗ്രാമീണ വികസന മന്ത്രാലയത്തിന് കീഴിൽ**
- ഗുണഭോക്താക്കൾ - വാസയോഗ്യമല്ലാത്ത വീടില്ലാത്തവരും സ്വന്തമായി 2 സെന്റ് ഭൂമിയെങ്കിലും ഉള്ളവരും ആയിരിക്കണം.
- ആദ്യം SC/ST വിഭാഗക്കാരായിരുന്നു പദ്ധതിയുടെ ഉപഭോക്താക്കൾ എങ്കിലും പിന്നീട് ഇതരവിഭാഗങ്ങളിൽപെട്ട പാവപ്പെട്ടവർക്കും മരിച്ചുപോയ ജവാന്മാരുടെ വിധവകൾ, അവരുടെ ബന്ധുക്കൾ, വിമുക്തഭടന്മാർ എന്നിവരും പദ്ധതിയുടെ പരിധിയിൽവന്നു.
- പദ്ധതിച്ചിലവ് - **75:25 അനുപാതത്തിൽ കേന്ദ്രവും സംസ്ഥാനവും പങ്കിട്ടു**
- വടക്കുകിഴക്കൻ സംസ്ഥാനങ്ങളിൽ പദ്ധതി വിഹിതം - **90: 10**
- കേന്ദ്രഭരണ പ്രദേശങ്ങളിൽ 100% കേന്ദ്രവിഹിതം
- പദ്ധതിപ്രകാരം വീട് അനുവദിക്കുന്നത് - **അർഹമായ കുടുംബത്തിലെ വനിതയുടെ പേരിൽ, അല്ലെങ്കിൽ ഭാര്യയുടേയും ഭർത്താവിന്റേയും പേരിൽ ഒരുമിച്ച്**
- IAY പ്രകാരം നിർമ്മിക്കുന്ന വീടുകൾ എത്ര വർഷത്തേക്കാണ് കൈമാറ്റം ചെയ്യാൻ സാധിക്കാത്തത് - **15 വർഷത്തേക്ക്**
- IAY ഒരു സ്വതന്ത്ര പദ്ധതിയായത് - **1996 ജനുവരി 1**
- IAY യുടെ പുതിയ പേര് - **നാഷണൽ ഗ്രാമീൺ ആവാസ് മിഷൻ**

പ്രധാനമന്ത്രി ഗ്രാമ സഡക് യോജന (PMGSY)

- ആരംഭിച്ച വർഷം - **2000 ഡിസംബർ 25** (7ാം പഞ്ചവത്സര പദ്ധതി)
- നടപ്പിലാക്കിയത് - **എ.ബി വാജ്പേയ്**
- ലക്ഷ്യം - 250 മുതൽ 500 വരെ ജനസംഖ്യയുള്ള, റോഡ് സൗകര്യങ്ങളില്ലാതെ കിടക്കുന്ന ആവാസകേന്ദ്രങ്ങളെയും വ്യാപാര കേന്ദ്രങ്ങളെയും എല്ലാ കാലാവസ്ഥയിലും അനുയോജ്യമായ റോഡ് മുഖാന്തരം ബന്ധിപ്പിക്കുവാനായി **100%** കേന്ദ്രസഹായമുള്ള പദ്ധതി.
- 2007 ഓടുകൂടി 500 ൽ ആളുകളിലധികമുള്ള എല്ലാ ഗ്രാമങ്ങളും ഈ പദ്ധതിപ്രകാരം റോഡുമായി ബന്ധിപ്പിച്ചു.

Career Focus

രാജീവ് ഗാന്ധി ഗ്രാമീൺ വൈദ്യുതീകരൺ യോജന

- ആരംഭിച്ച വർഷം – **ഏപ്രിൽ 2005**
- നടപ്പിലാക്കിയത് – **മൻമോഹൻസിങ്**
- ലക്ഷ്യം – എല്ലാ ഗ്രാമങ്ങളിലും 4 വർഷത്തിനകം വൈദ്യുതി ലഭ്യമാക്കുക.
- എല്ലാ BPL കുടുംബങ്ങളിലും 100% ക്യാപിറ്റൽ സബ്സിഡിയോടെ ഒരു കണക്ഷൻ 1500 രൂപ വീതം സാമ്പത്തിക സഹായം ലഭ്യമാക്കുക.

ദേശീയ ഗ്രാമീണ കുടിവെള്ള പദ്ധതി (National Rural Drinking Water Programme)

- ഗ്രാമീണ മേഖലയ്ക്ക് അവശ്യമായ ശുദ്ധജലം ലഭ്യമാക്കാനായി കേന്ദ്രസർക്കാർ തുടങ്ങിയ പദ്ധതി

ഗ്രാമങ്ങളിലെ ടെലികമ്മ്യൂണിക്കേഷൻ സൗകര്യങ്ങളുടെ വികസനം

- ഈ പദ്ധതി പ്രകാരം ടെലിഫോൺ സൗകര്യമില്ലാത്ത 66,822 വില്ലേജുകൾക്ക് ടെലിഫോൺ കവറേജ് നൽകി.
- 2.5 ലക്ഷം പഞ്ചായത്തുകൾക്ക് ബ്രോഡ്ബാന്റ് – കണക്ഷനും ഭാരത് നിർമ്മാൺ സേവ കേന്ദ്രവും പദ്ധതിയുടെ കീഴിൽവരുന്നു.

രാജീവ് ഗാന്ധി ശ്രമിക് കല്യാൺ യോജന (RGSKY)

- RGSKY നിലവിൽ വന്നത് – **2005 ഏപ്രിൽ 1**
- തൊഴിലില്ലായ്മ വേതനം നൽകുക എന്ന ലക്ഷ്യത്തോടെ ആരംഭിച്ച പദ്ധതി – രാജീവ് ഗാന്ധി ശ്രമിക് കല്യാൺ യോജന
- RGSKY ആരംഭിച്ച ഏജൻസി – **എംപ്ലോയീസ് സ്റ്റേറ്റ് ഇൻഷൂറൻസ് കോർപ്പറേഷൻ**
- തൊഴിലില്ലായ്മ വേതനം നൽകുന്ന കാലയളവ് – **12 മാസം**

പ്രധാനമന്ത്രി റോസ്ഗാർ യോജന (PMRY)

- ആരംഭിച്ചത് – **1993 ഒക്ടോബർ 2** (8ാം പഞ്ചവത്സര പദ്ധതി)
- നടപ്പിലാക്കിയത് – **പി.വി. നരസിംഹറാവു**
- **ലക്ഷ്യങ്ങൾ** – അഭ്യസ്ഥത വിദ്യരായ യുവാക്കൾക്കും വനിതകൾക്കും സ്വയം തൊഴിൽ കണ്ടെത്തുന്നതിന് സഹായകമായ പദ്ധതി.
- ഈ പദ്ധതി പ്രകാരം 7 ലക്ഷം ചെറുകിട വ്യവസായങ്ങൾ തുടങ്ങി ഒരു മില്ല്യണിലധികം തൊഴിലവസരങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കാൻ പദ്ധതിയിട്ടു.
- PMRY പദ്ധതിപ്രകാരം ബിസിനസ് ആവശ്യങ്ങൾക്ക് **1 ലക്ഷം** രൂപയും കാർഷിക വ്യവസായിക ആവശ്യങ്ങൾക്ക് **2 ലക്ഷം** രൂപയും ലോണായി നൽകുന്നു.
- PMRY രാജ്യം മുഴുവൻ നടപ്പിലാക്കിത്തുടങ്ങിയത് – 1994 ഏപ്രിൽ 1
- പ്രായപരിധി – 18 വയസ്സുമുതൽ 35 വയസ്സുവരെ (സാധാരണ സംസ്ഥാനങ്ങളിൽ)
- 18 മുതൽ 40 വയസ്സ് വരെ (നോർത്ത് ഈസ്റ്റ് സംസ്ഥാനങ്ങളിൽ)
- വിദ്യാഭ്യാസ യോഗ്യത – **8–ാം ക്ലാസ്**
- പ്രധാനമന്ത്രി റോസ്ഗാർ യോജന പ്രൈം മിനിസ്റ്റേഴ്സ് എംപ്ലോയ്മെന്റ് ഗ്യാരന്റി പ്രോഗ്രാമിൽ (PMEGP) യിൽ ലയിച്ചത് – **2008 ഏപ്രിൽ 1**

റൂറൽ എംപ്ലോയ്മെന്റ് ജനറേഷൻ പ്രോഗ്രാം (REGP)

- ആരംഭിച്ച വർഷം – **1995 ഏപ്രിൽ 1** (6–ാം പഞ്ചവത്സരപദ്ധതി)
- നടപ്പിലാക്കിയത് – **പി.വി നരസിംഹറാവു**
- **ലക്ഷ്യങ്ങൾ –**
- ഗ്രാമീണ മേഖലയിലെ ഖാദി വില്ലേജുകളിൽ 2 മില്ല്യൺ തൊഴിൽ അവസരങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കുക.
- ഗ്രാമീണ മേഖലയിലെ തൊഴിൽരഹിതരിൽ സ്വയംസംരംഭകശേഷി വികസിപ്പിക്കുക.
- 2008–ൽ ഇത് **PMEGP** യിൽ ലയിച്ചു.

പ്രൈംമിനിസ്റ്റേഴ്സ് എംപ്ലോയ്മെന്റ് ജനറേഷൻ പ്രോഗ്രാം (PMEGP)

- ആരംഭിച്ച വർഷം – **2008 ഓഗസ്റ്റ് 15**
- നടപ്പിലാക്കിയത് – **മൻഹോൻസിംഗ്**
- **ലക്ഷ്യങ്ങൾ** – ഗ്രാമങ്ങളിലും നഗരങ്ങളിലും സ്വയംതൊഴിൽ സംരംഭങ്ങളും ചെറുകിട വ്യവസായങ്ങളും തുടങ്ങി കൂടുതൽ തൊഴിലവസരങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കുക.

Career Focus

- **PMRY+REGP   PMEGP**

പ്രധാനമന്ത്രി ആദർശ് ഗ്രാമ യോജന (PMAGY)

- ആരംഭിച്ച വർഷം - **2009-10** (11ാം പഞ്ചവത്സര പദ്ധതി)
- നടപ്പിലാക്കിയത് - **മൻമോഹൻസിങ്**
- PMAGY ആദ്യം നടപ്പിലാക്കിയത് - **ശ്രീ ഗംഗാ നഗർ ജില്ലയിലെ 18 B.B വില്ലേജിൽ**
- **ലക്ഷ്യം** - 50% പട്ടികജാതിക്കാരുള്ള ഗ്രാമങ്ങളുടെ ത്വരിതഗതിയിലുള്ള വികസനം
- എല്ലാ അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങളുമുള്ള മാതൃകാ ഗ്രാമങ്ങൾ (ആദർശഗ്രാമം) സൃഷ്ടിക്കുക.
- പട്ടികജാതിക്കാരും മറ്റുള്ളവരുമായുള്ള സാമൂഹിക സാമ്പത്തിക അന്തരം കുറയ്ക്കുക.

സമഗ്ര ആവാസ് യോജന (SAY)

- ആരംഭിച്ച വർഷം - **1999-2000** (9ാം പഞ്ചവത്സര പദ്ധതി)
- നടപ്പിലാക്കിയത് - **എ.ബി. വാജ്പേയ്**
- നടപ്പിലാക്കുന്നത് - **കേന്ദ്ര ഗ്രാമീണ വികസന മന്ത്രാലയം**
- **ലക്ഷ്യം** - ഗ്രാമപ്രദേശങ്ങളിൽ പാർപ്പിട സൗകര്യം, ശുചിത്വം, കുടിവെള്ള ലഭ്യത എന്നിവ വർധിപ്പിക്കുക
- പദ്ധതി ആദ്യഘട്ടത്തിൽ 24 സംസ്ഥാനങ്ങളിലെ 25 ജില്ലകളിൽ വീതവും ഒരു കേന്ദ്രഭരണ പ്രദേശത്തും പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കി.
- ഈ പദ്ധതി ലഭ്യമാക്കുന്നതിന് 10% മുതൽമുടക്ക് ഉപഭോക്താവ് നൽകേണ്ടതാണ്.
- SAYയുടെ നോഡൽ ഓഫീസർ - **ജില്ലാ കളക്ടർ**

വാൽമീകി അംബേദ്ക്കർ ആവാസ് യോജന (VAMBAY)

- ആരംഭിച്ച വർഷം - **2001 ഡിസംബർ 2** (9ാം പഞ്ചവത്സര പദ്ധതി)
- നടപ്പിലാക്കിയത് - **എ.ബി വാജ്പേയ്**
- **ലക്ഷ്യം** - നഗരചേരികളിലെ ദാരിദ്ര രേഖയ്ക്ക് താഴെ ജീവിക്കുന്നവർക്ക് വീട് നിർമ്മിക്കുന്നതിനും പാർപ്പിട സൗകര്യങ്ങൾ വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനും സഹായം നൽകുക, നഗരശുചിത്വം നിലനിർത്തുന്നതിന് നിർമ്മൽ ഭാരത് അഭിയാൻ പദ്ധതിയുടെ കീഴിൽ ശൗചാലയങ്ങൾ നിർമ്മിക്കുക.
- ഈ പദ്ധതിക്ക് 50% സബ്സിഡി കേന്ദ്ര ഗവൺമെന്റും 50% സംബ്സിഡി സംസ്ഥാന സർക്കാറുകളും നൽകുന്നു.
- VAMBAY പദ്ധതി ആദ്യമായി തുടങ്ങിയസ്ഥലം - **ഹൈദരാബാദ്**
- ചേരിനിവാസികൾക്ക് വേണ്ടി മാത്രം നടപ്പാക്കിയ ആദ്യത്തെ പദ്ധതി - **VAMBAY**
- VAMBAY യോടൊപ്പം നിലവിൽ വന്ന പദ്ധതി - **നിർമൽ ഭാരത് അഭിയാൻ**
- നിർമൽ ഭാരത് അഭിയാന്റെ ബ്രാന്റ് അംബാസിഡർ - **വിദ്യാബാലൻ**

അർബൻ ബേസിക് സർവ്വീസ് ഫോർ പുവർ (UBSP)

- ആരംഭിച്ച വർഷം - **1990-91**
- ലക്ഷ്യം - നഗരചേരികളിലെ ആളുകളുടെ ജീവിത നിലവാരം ഉയർത്തുക
- ഇത് ജവഹർ റോസ്ഗാർ യോജന (JRY) യുടെ ഉപപദ്ധതിയാണ്.
- ഈ പദ്ധതിയുടെ ചെലവ് 60:40 എന്ന അനുപാതത്തിൽ കേന്ദ്രവും സംസ്ഥാന ഗവൺമെന്റും ചേർന്ന് വഹിക്കുന്നു.
- 1997 ഡിസംബർ 1ന് ഈ പദ്ധതി **സ്വർണ്ണജയന്തി ഷഹരി റോസ്ഗാർ യോജന (SJSRY)** യിൽ ലയിച്ചു.

പ്രൈം മിനിസ്റ്റേഴ്സ് ഇന്റഗ്രേറ്റഡ് അർബൻ പോവർട്ടി ഇറാഡിക്കേഷൻ പ്രോഗ്രാം (PMIUPEP)

- ആരംഭിച്ചത് - **1995 നവംബർ 18**
- നടപ്പിലാക്കിയത് - **പി.വി. നരസിംഹ റാവു**
- ലക്ഷ്യം - നഗരങ്ങളിലെ ദാരിദ്യം തുടച്ചുനീക്കുക.
- ഈ പദ്ധതി ആദ്യമായി തുടങ്ങിയത് - **ചങ്ങനാശ്ശേരി, കോട്ടയം**
- ഈ പദ്ധതി പ്രകാരം തൊഴിൽരഹിതരെ സ്വയം തൊഴിലിനായി പരിശീലിപ്പിക്കുന്നു.
- 1997 ഡിസംബർ 1ന് ഇത് സ്വർണ്ണജയന്തി ഷഹരി യോജനയിൽ ലയിച്ചു.

Career Focus

സ്വർണ്ണ ജയന്തി ഷഹരി റോസ്ഗാർ യോജന (SJSRY)

- ആരംഭിച്ച വർഷം - **1997 ഡിസംബർ 1 (**9ാം പഞ്ചവത്സര പദ്ധതി)
- നടപ്പിലാക്കിയത് - **ഐ.കെ ഗുജറാൾ**
- ലക്ഷ്യം - നഗരങ്ങളിലെ തൊഴിൽരഹിതരും 9-ാം ക്ലാസിനു മുകളിൽ വിദ്യാഭ്യാസമുള്ളവരുമായ ആളുകൾക്ക് മൈക്രോ എന്റർപ്രൈസുകൾ തുടങ്ങാനാവശ്യമായ പരിശീലനം നൽകുക
- കേന്ദ്രഗവൺമെന്റും സംസ്ഥാനഗവൺമെന്റും ചിലവുകൾ നിർവഹിക്കുന്ന അനുപാതം - **75:25**
- SJSRY യുടെ പുനർമാതൃക - **നാഷണൽ അർബൻ ലൈവ്‌ലിഹുഡ് മിഷൻ (NULM)**

നാഷണൽ അർബൻ ലൈവ്‌ലിഹുഡ് മിഷൻ (NULM)

- ആരംഭിച്ച വർഷം - **2012**
- **SJSRY** ക്ക് ശേഷം നിലവിൽ വന്ന പദ്ധതി - **NULM**
- നടപ്പിലാക്കിയത് - **Dr. മൻമോഹൻസിംഗ്**
- **ലക്ഷ്യം** - നഗരങ്ങളിലെ ദാരിദ്ര്യം കുറയ്ക്കുന്നതിന് സ്വയംതൊഴിൽ സംരംഭങ്ങൾ പ്രോത്സാഹിപ്പിച്ച് കൂടുതൽ തൊഴിൽ അവസരങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കുക.

നാഷണൽ സോഷ്യൽ അസിസ്റ്റൻസ് പ്രോഗ്രാം (NSAP)

- ആരംഭിച്ചവർഷം - **1995 ഓഗസ്റ്റ് 15**
- നടപ്പിലാക്കിയത് - **പി.വി നരസിംഹറാവു**
- **ലക്ഷ്യങ്ങൾ** - ഇന്ത്യാ ഗവൺമെന്റിന്റെ പെൻഷൻ പദ്ധതി
- ഇതിന് പ്രധാനമായും 5 ഭാഗങ്ങളുണ്ട്.
  1. ഇന്ദിരാഗാന്ധി നാഷണൽ ഓൾഡ് പെൻഷൻ സ്കീം (IGNOAPS)
  2. നാഷണൽ ഫാമിലി ബെനിഫിറ്റ് സ്കീം (NFBS)
  3. അന്നപൂർണ്ണ
  4. ഇന്ദിരാഗാന്ധി നാഷണൽ വിഡോ പെൻഷൻ സ്കീം
  5. ഇന്ദിരാഗാന്ധി നാഷണൽ ഡിസബിലിറ്റി പെൻഷൻ സ്കീം

Career Focus

- **IGNOAPS** - ആരംഭിച്ചത് 2007 നവംബർ 19ന്. ഇത് പ്രകാരം BPL പട്ടികയിലുള്ള 60 മുതൽ 79 വയസ്സുള്ളവരെയുള്ള ആളുകൾക്ക് പ്രതിമാസം 300 രൂപ പെൻഷൻ, 80 വയസ്സിന് മുകളിൽ പ്രായമുള്ളവർക്ക് 500 രൂപ പെൻഷൻ
- **NFBS** - NFBS സ്കീം പ്രകാരം കുടുംബത്തിലെ വരുമാന സ്രോതസ്സായ വ്യക്തി മരിക്കുകയാണെങ്കിൽ (18 മുതൽ 64 വയസ്സുവരെ) BPL കുടുംബത്തിന് 20000 രൂപ വരെ ധനസഹായം ലഭിക്കാം.
- **അന്നപൂർണ്ണ പദ്ധതി -** തുടങ്ങിയത് 2000 ഏപ്രിൽ 1ന്
- ഇത് പ്രകാരം 10 കിലോഗ്രാം ധാന്യം സൗജന്യമായി നൽകുന്നു.
- ഇന്ദിരാഗാന്ധി നാഷണൽ വിഡോ പെൻഷൻ സ്കീം - **ഇന്ദിരാഗാന്ധി നാഷണൽ വിഡോ** പെൻഷൻ സ്കീം പ്രകാരം 49 വയസ്സിനും 59 വയസ്സിനുമിടയിലുള്ള വിധവകൾക്ക് 300 രൂപ പ്രതിമാസ പെൻഷൻ നൽകുന്നു.
- **ഇന്ദിരാഗാന്ധി നാഷണൽ ഡിസബിലിറ്റി സ്കീം -** ഇന്ദിരാഗാന്ധി നാഷണൽ വിഡോ പെൻഷൻ സ്കീം പ്രകാരം ശാരീരികമോ മാനസീകമായോ വൈകല്യമുള്ള ആളുകൾക്ക് (18 മുതൽ 59 വരെ പ്രായം) മാസം 300 രൂപ പ്രതിമാസ പെൻഷൻ

മിഡ് ഡേ മീൽ സ്കീം (MDM)

- ആരംഭിച്ച വർഷം - **1995 ആഗസ്റ്റ് 15 (**8ാം പഞ്ചവത്സര പദ്ധതി)
- നടപ്പിലാക്കിയത് - **പി.വി നരസിംഹറാവു**
- **ലക്ഷ്യങ്ങൾ** - വിദ്യാർത്ഥികളുടെ പോഷകാഹാരക്കുറവ് പരിഹരിക്കുക, സ്കൂളിലെ ഹാജർനില ഉയർത്തുക
- ലോകത്തിലെ ഏറ്റവും വലിയ ഉച്ചഭക്ഷണപദ്ധതി - **മിഡ് ഡേ മീൽ സ്കീം**
- 2007ൽ യു.പി. സ്കൂൾ വിദ്യാർത്ഥികൾക്കും പദ്ധതിയുടെ ഗുണഫലങ്ങൾ ലഭിച്ചു.
- പദ്ധതി ആദ്യ നടപ്പിലാക്കിയ സംസ്ഥാനം - **തമിഴ്നാട്**
- കേരളത്തിൽ MDM പദ്ധതി ആരംഭിച്ച വർഷം - **1984**
- ഇന്ത്യ മുഴുവൻ ഈ പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കി തുടങ്ങിയത് - **2008 ഏപ്രിൽ 1 മുതൽ**
- ഈ പദ്ധതി പ്രകാരം ഒരു കുട്ടിക്ക് ഉച്ചഭക്ഷണത്തിലൂടെ 300 കലോറിയും 8 മുതൽ 12 ഗ്രാം വരെ പ്രോട്ടീനും ഉറപ്പാക്കി.
- യു.പി സ്കൂൾ വിദ്യാർത്ഥികൾക്ക് 700 കലോറിയും 20 ഗ്രാം പ്രോട്ടീനും

- **മെമ്പർ ഓഫ് പാർലമെന്റ് ലോക്കൽ ഏരിയ ഡവലപ്മെന്റ് സ്കീം**
- ആരംഭിച്ച വർഷം - **1993 ഡിസംബർ 23**
- നടപ്പിലാക്കിയത് - **പി.വി നരസിംഹ റാവു**
- ഈ പദ്ധതിപ്രകാരം എം.പി മാർക്ക് തങ്ങളുടെ മണ്ഡലങ്ങളിൽ വികസന പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കായി 5 കോടി രൂപ ലഭിക്കുന്നു.
- നോമിനേറ്റഡായ പാർലമെന്റ് അംഗങ്ങൾക്ക് രാജ്യത്തിലെ ഏതൊരു ജില്ലയേയും പദ്ധതിക്കുവേണ്ടി തിരഞ്ഞെടുക്കാവുന്നതാണ്.

രാഷ്ട്രീയ സ്വാസ്ത്യ ബീമ യോജന (RSBY)

- ആരംഭിച്ചവർഷം - **ഏപ്രിൽ 1 2008**
- ദേശീയ ആരോഗ്യ ഇൻഷൂറൻസ് പദ്ധതി - **RSBY**
- നടപ്പിലാക്കിയത് - **മൻമോഹൻ സിങ്**
- ലക്ഷ്യം- **BPL** കുടുംബങ്ങൾക്ക് സൗജന്യ ചികിത്സയ്ക്കായി 30000 രൂപ നൽകുക

ജനശ്രീ ബീമ യോജന (JBY)

- ആരംഭിച്ചവർഷം - **2000**
- നടപ്പിലാക്കിയത് - **എ.ബി. വായ്പേയ്**
- **ലക്ഷ്യങ്ങൾ** - 18 മുതൽ 60 വയസ്സ് വരെയുള്ള ആളുകൾക്ക് ഇൻഷുറൻസ് പരിരക്ഷ നൽകുക,
- സോഷ്യൽ സെക്യൂരിറ്റി ഗ്രൂപ്പ്, ഇൻഷുറൻസ് പദ്ധതി, റൂറൽ ഗ്രൂപ്പ്, ലൈഫ് ഇൻഷുറൻസ് പദ്ധതി എന്നിവയ്ക്ക് പകരമായി വന്ന പദ്ധതിയാണ് - **ജനശ്രീഭീമയോജന**
- ജനശ്രീ ബീമ യോജനയുടെ ചുമതല വഹിക്കുന്നത് - **LIC**
- 2007-ൽ ഈ പദ്ധതി ആം ആദ്മി ബീമാ യോജനയിൽ ലയിച്ചു.
- JBY ആം ആദ്മി ബീമാ യോജനയിൽ ലയിച്ചത് - **2013 ജനുവരി 1.**

ആം ആദ്മി ബീമ യോജന (AABY)

- ആരംഭിച്ച വർഷം - **2007 ഒക്ടോബർ 2** (11ാം പഞ്ചവത്സര പദ്ധതി)
- **AABY** ആരംഭിച്ച സ്ഥലം - **സിംല**
- നടപ്പിലാക്കിയത് - **Dr. മൻമോഹൻസിംഗ്**
- **ലക്ഷ്യങ്ങൾ** - ഭൂരഹിതരായ ഗ്രാമീണർക്ക് ഇൻഷൂറൻസ് പരിരക്ഷ നൽകുക.
- പദ്ധതിയിൽ അംഗമാകുന്നതിനുള്ള പ്രായപരിധി - 18 മുതൽ 59 വയസ്സ്
- പദ്ധതിയുടെ പ്രീമിയം തുക - **200 രൂപ**
- ഫണ്ട് കൈകാര്യം ചെയ്യുന്നത് - LIC
- AABY യിൽ ലയിച്ച പദ്ധതി - **ജനശ്രീ ബീമ യോജന (JBY)**

ജവഹർലാൽ നെഹ്റു ദേശീയ നഗര വികസന പദ്ധതി (JNNRUM)

- (Jawaharlal Nehru National Rural Urban Mission)
- ആരംഭിച്ചവർഷം - **2005 ഡിസംബർ 3** (10ാം പഞ്ചവത്സര പദ്ധതി)
- നടപ്പിലാക്കിയത് - **Dr. മൻമോഹൻസിംഗ്**
- ഇന്ത്യയിലെ ഏറ്റവും വലിയ നഗരവികസന പദ്ധതി - **JNNRUM**
- ജൻറം (JNNRUM) ഏത് വകുപ്പിന്റെ കീഴിലാണ് - കേന്ദ്ര നഗരവികസന മന്ത്രാലയം
- കേരളത്തിലെ നഗരങ്ങളിലെ വോൾവോ ലോ ഫ്ളോർ ബസ്സുകൾ ജൻറം പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായുള്ളവയാണ്.

അമൃത് (Atal Mission for Rejuvenation and Urban transformation - AMRUT)

- നിലവിൽ വന്നത് - **2013 ഏപ്രിൽ 29**
- **JNNRUM** എന്ന പദ്ധതിയെ പുനർനാമകരണം ചെയ്ത് നിലവിൽ വന്നത് - AMRUT
- **ലക്ഷ്യം** : നഗരങ്ങളിൽ ജീവിക്കുന്ന ദരിദ്രരുടെ ജീവിത നിലവാരം മെച്ചപ്പെടുത്തുക

നാഷണൽ റൂറൽ ഡവലപ്മെന്റ് പ്രോഗ്രാം - NRDP

- NRDP ഒരു നോൺ ഗവൺമെന്റൽ, നോൺ പ്രോഫിറ്റബിൾ പദ്ധതിയാണ്

Career Focus

- NRDPആരംഭിച്ച വർഷം - **1992**
- **ലക്ഷ്യം** : ഗ്രാമങ്ങളിൽ റോഡുകൾ, കുടിവെള്ളത്തിനും കൃഷിക്കുമായി കിണറുകൾ, അംഗനവാടി കെട്ടിടങ്ങൾ തുടങ്ങിയവ നിർമ്മിക്കുക.

അന്ത്യോദയ അന്ന യോജന (AAY)

- ആരംഭിച്ച വർഷം - **2000 ഡിസംബർ 25** (9ാം പഞ്ചവത്സര പദ്ധതി)
- നടപ്പിലാക്കിയത് - **എ.ബി വാജ്പേയ്**
- പദ്ധതിയുടെ കീഴിൽ വരുന്നത് - **BPL**കുടുംബങ്ങൾ, ആദിമഗോത്രവിഭാഗങ്ങൾ, വിധവകൾ, 65 വയസ്സിനു മേലുള്ള പാവപ്പെട്ടവരിൽ പാവപ്പെട്ടവരായവർ (Poorest of Poor)
- AAY പദ്ധതിക്ക് നേതൃത്വം വഹിക്കുന്നത് - **ഭക്ഷ്യപൊതുവിതരണവകുപ്പ്**
- **ലക്ഷ്യം** - ദാരിദ്ര രേഖയ്ക്ക് താഴെയുള്ളവർക്ക് കുറഞ്ഞ നിരക്കിൽ ധാന്യങ്ങൾ നൽകുക,
- AAY പദ്ധതി പ്രകാരം നിലവിൽ നൽകുന്ന ധാന്യത്തിന്റെ അളവ് - **35 കിലോഗ്രാം**
- AAY പദ്ധതി പ്രകാരം അരിയുടെ വില - **3 രൂപ /kg**
- AAY പദ്ധതി പ്രകാരം ഗോതമ്പിന്റെ വില - **2 രൂപ /kg**
- AAY പദ്ധതിക്ക് അർഹരായ കുടുംബങ്ങൾക്ക് നൽകുന്ന റേഷൻകാർഡായ അന്ത്യോദയ റേഷൻ കാർഡിന്റെ നിറം - **മഞ്ഞ**

PURA - Provision of Urban Amenities in Rural Areas

- ആരംഭിച്ച വർഷം - **2004**
- PURA പദ്ധതി എന്ന ആശയം മുന്നോട്ടുവെച്ചത് - **എ.പി.ജെ അബ്ദുൾ കലാം** (**Target 3 Billion** എന്ന പുസ്തകത്തിൽ)
- PURA പദ്ധതി ആരംഭിച്ച സംസ്ഥാനം - **ത്രിപുര**
- പദ്ധതിയുടെ ലക്ഷ്യം - പട്ടണങ്ങളോട് ചേർന്നുകിടക്കുന്ന ഗ്രാമങ്ങളിൽ പട്ടണങ്ങളിലേതുപോലുള്ള സൗകര്യങ്ങൾ വർധിപ്പിക്കുക.
- PURA പദ്ധതിക്ക് സാങ്കേതിക സഹായം നൽകുന്നത് - **ഏഷ്യൻ ഡവലപ്മെന്റ് ബാങ്ക് (ADB)**

Career Focus

സബല

- **ആരംഭിച്ചത് - 2011 ഏപ്രിൽ 11**
- **ലക്ഷ്യം** - കൗമാരക്കാരായ പെൺകുട്ടികളുടെ ക്ഷേമം
- സബലയുടെ മറ്റൊരു പേര് - **രാജീവ്ഗാന്ധി സ്കീം ഫോർ എംപവർമെന്റ് ഓഫ് ഗേൾസ്**
- പദ്ധതിയുടെ കീഴിൽ വരുന്നത് - **11-18 വയസ്സു വരെയുള്ള പെൺകുട്ടികൾ**

സാക്ഷം (SAKSHAM)

- കൗമാരക്കാരായ ആൺകുട്ടികളെ സ്വയം പര്യാപ്തരാക്കുക എന്ന ലക്ഷ്യത്തോടുകൂടി ആരംഭിച്ച പദ്ധതി - **സാക്ഷം**
- രാജീവ്ഗാന്ധി സ്കീം ഫോർ എംപവർമെന്റ് ഓഫ് അഡോളസെന്റ് ബോയ്സ് അറിയപ്പെടുന്നത് - **സാക്ഷം**
- സാക്ഷം പദ്ധതി ആരംഭിച്ച വർഷം - **2014**
- സാക്ഷം പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെടുന്ന കുട്ടികളുടെ പ്രായപരിധി - **11-18**
- സാക്ഷം പദ്ധതിയ്ക്ക് നേതൃത്വം നൽകുന്നത് - **വനിതാ ശിശുക്ഷേമ മന്ത്രാലയം**

രാജീവ് ആവാസ് യോജന (RAY)

- **RAY**നടപ്പിലാക്കി തുടങ്ങിയ വർഷം - **2011**
- പദ്ധതിയുടെ ലക്ഷ്യം - **ചേരി രഹിത ഇന്ത്യ**
- **RAY**പദ്ധതി പൂർണ്ണമായും കേന്ദ്രസർക്കാരിന്റെ നിയന്ത്രണത്തിലാണ്
- പദ്ധതി പ്രകാരം ഇന്ത്യയെ ഏത് വർഷത്തിനുള്ളിലാണ് ചേരിവിമുക്തമാക്കാൻ വിഭാവന ചെയ്തത് - **2022**

ഇന്ദിരാഗാന്ധി മാതൃത്വ സഹയോഗ് യോജന (IGMSY)

- ആരംഭിച്ചത് - **2010 (10-ാം പഞ്ചവത്സര പദ്ധതി)**
- നടപ്പിലാക്കിയ പ്രധാനമന്ത്രി - **മൻമോഹൻ സിങ്**
- **ലക്ഷ്യം** - സ്ത്രീകളുടേയും കുട്ടികളുടേയും പോഷകാഹാര കുറവ് പരിഹരിക്കുക

- പദ്ധതിക്ക് നേതൃത്വം നൽകുന്നത് - **കേന്ദ്ര വനിത ശിശു വികസന മന്ത്രാലയം**
- പദ്ധതിയുടെ സേവനം ലഭ്യമാകുന്നത് - **അംഗനവാടി കേന്ദ്രങ്ങളിലൂടെ**
- പദ്ധതിപ്രകാരം 19 വയസ്സിനു മേലെയുള്ള സ്ത്രീകൾക്ക് ആദ്യത്തെ രണ്ട് പ്രസവങ്ങൾക്ക് നൽകുന്ന ഗ്രാന്റ് - **4000 രൂപ**

ദേശീയ ഗ്രാമീണ ആരോഗ്യദൗത്യം (NRHM - National Rural Health Mission)

- ആരംഭിച്ചത് - **2005 ഏപ്രിൽ 12ന്**
- ലക്ഷ്യങ്ങൾ - **ഗ്രാമീണ മേഖലയിലെ ആരോഗ്യ സംരക്ഷണം**
- പകർച്ചാവ്യാധികൾ തടയുക, ശിശുമരണനിരക്കും മാതൃമരണ നിരക്കും കുറയ്ക്കുക, ജനസംഖ്യാനിയന്ത്രണം, പ്രാഥമികാരോഗ്യ സംരക്ഷണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടത്തുക, ആരോഗ്യപരമായ ജീവിത രീതിയെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുക എന്നിവ NRHM ന്റെ കീഴിൽ വരും.
- NRHM പദ്ധതിയുടെ സേവനങ്ങൾ ജനങ്ങളിൽ എത്തിക്കുന്ന പ്രവർത്തകർ - **ആശാ പ്രവർത്തകർ (ASHA - Accreditted Social Health Activist)**
- 25 -നും 45-നും ഇടയിൽ പ്രായമുള്ള 8-ാം ക്ലാസ്സ് പാസായിട്ടുള്ള വനിതകളെയാണ് ASHA പ്രവർത്തകരായി തിരഞ്ഞെടുക്കുന്നത്.

രാഷ്ട്രീയ ബാൽ സ്വാസ്ത്യ കാര്യക്രം (RBSK)

- ജനിതക വൈകല്യങ്ങളോ രോഗങ്ങളോ ഉള്ള കുട്ടികളുടെ ജീവിതം മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിനുവേണ്ടി NRHM കീഴിൽ വരുന്ന പദ്ധതി - **രാഷ്ട്രീയ ബാൽ സ്വാസ്ത്യ കാര്യക്രം (RBSK)**
- 4 D's (Defects at birth, Deficiencies, Dieseases, Development delays) എന്നിവയുടെ പരിഹാരം ഏത് പദ്ധതിയുടെ കീഴിൽവരുന്നു - **RBSK**

ദീൻ ദയാൽ ഉപാധ്യായ അന്ത്യോദയ യോജന (DAY)

- ആരംഭിച്ച വർഷം - **2014 സെപ്റ്റംബർ 25**
- ലക്ഷ്യം - ദരിദ്രർക്ക് തങ്ങളുടെ തൊഴിൽപരമായ കഴിവുകൾ പർദ്ധിപ്പിക്കാൻ പരിശീലനം നൽകുക
- അന്ത്യോദയ ദിവസ് - **സെപ്റ്റംബർ 25**
- അന്ത്യോദയ ദിനമായി ആചരിക്കുന്നത് - **പണ്ഡിറ്റ് ദീനദയാൽ ഉപാധ്യായയുടെ ജന്മദിനം**
- DAY പദ്ധതിയിൽ അംഗമാകാനുള്ള കുറഞ്ഞ പ്രായപരിധി - **15 വയസ്സ്**
- ഗ്രാമങ്ങളിൽ DAY അറിയപ്പെടുന്നത് - **ദീൻ ദയാൽ ഉപാധ്യായ ഗ്രാമീൺ കൗശല്യ യോജന**

Career Focus

പ്രധാനമന്ത്രി ജൻധൻ യോജന (PMJDY)

- 2015 ജനുവരിയിൽ ഗിന്നസ് റെക്കോർഡ് നേടിയ കേന്ദ്രസർക്കാർ പദ്ധതി - ജൻധൻ യോജന
- പദ്ധതി നിലവിൽ വന്നത് - **2014 ആഗസ്റ്റ്**
- പദ്ധതി പ്രകാരം നൽകുന്ന ATM കാർഡ് - **റുപേ കാർഡ്**
- പ്രധാനമന്ത്രി ജൻധൻ യോജന പ്രകാരം എല്ലാ കുടുംബങ്ങൾക്കും ബാങ്ക് അക്കൗണ്ട് തുടങ്ങിയ ആദ്യ സംസ്ഥാനം - **കേരളം**
- ജൻധൻ യോജനയുടെ മുദ്രാവാക്യം - **മേരാ ഖാതാ ഭാഗ്യവിധാതാ**
- ജൻധൻ യോജന പദ്ധതിയുടെ കീഴിൽവരുന്ന ബാങ്ക് അക്കൗണ്ടിലേക്ക് ഓവർ ഡ്രാഫ്റ്റായി നൽകുന്ന തുക - **5000 രൂപ**
- ജൻധൻ യോജനയുടെ കീഴിൽവരുന്ന അപകട ഇൻഷൂറൻസിന്റെ ചുമതല വഹിക്കുന്നത് - **നാഷണൽ പേയ്മെന്റ് കോർപറേഷൻ ഓഫ് ഇന്ത്യ**

മേയ്ക്ക് ഇൻ ഇന്ത്യ

- ആരംഭിച്ച വർഷം - **2014 സെപ്റ്റംബർ 25** (12ാം മത് പഞ്ചവത്സര പദ്ധതി)
- നടപ്പിലാക്കിയത് - **നരേന്ദ്ര മോദി**
- ലക്ഷ്യങ്ങൾ - **ഇന്ത്യയിലെ ഉൽപാദനമേഖലയെ ഉന്നതിയിലെത്തിക്കുക**
- തൊഴിലാളികളുടെ കഴിവ് വർധിപ്പിക്കുക
- പുതിയ സംരംഭങ്ങൾ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുക
- മെയ്ക്ക് ഇൻ പദ്ധതിയുടെ ലോഗോയിൽ കാണുന്ന മൃഗം - **സിംഹം**

- **സ്വച്ഛ ഭാരത് അഭിയാൻ**
- ആരംഭിച്ച വർഷം - **2014 ഒക്ടോബർ 2 (**12ാം മത് പഞ്ചവത്സര പദ്ധതിയിൽ)
- നടപ്പിലാക്കിയത് - **നരേന്ദ്ര മോദി**
- സ്വച്ഛ ഭാരത് പദ്ധതി പ്രകാരം ഇന്ത്യക്ക് സമ്പൂർണ്ണ ശുചിത്വം കൈവരിക്കാനായി ലക്ഷ്യം വച്ചിരിക്കുന്ന വർഷം - **2019 ഒക്ടോബർ 2**
- സ്വച്ഛ ഭാരത് പദ്ധതി സ്കൂളുകളിൽ നടപ്പിലാക്കിയത് ഏത് പേരിൽ - **ബാൽ സ്വച്ഛതാമിഷൻ**
- ബാൽ സ്വച്ഛതാമിഷൻ ആരംഭിച്ചത് - **2014 നവംബർ 14**
- സ്വച്ഛ ഭാരത് പദ്ധതിയുടെ ലോഗോ - **ഗാന്ധിജിയുടെ കണ്ണട**
- നിർമൽ ഭാരത് അഭിയാന്റെ പുനരാവിഷ്കൃത പദ്ധതി - **സ്വച്ഛ ഭാരത് അഭിയാൻ**
- യുവാക്കളിലും സ്കൂൾ കുട്ടികളിലും ശുചിത്വത്തിന്റെ ആവശ്യകതയെപ്പറ്റി ബോധവൽക്കരിക്കുന്നതിനായി സ്വച്ഛ് ഭാരത് അഭിയാൻ ആവിഷ്കരിച്ച ഉപപദ്ധതി - **Swachh Saathi Programme**
- **സ്വച്ഛ് സാത്തി പ്രോഗ്രാമിന്റെ ബ്രാന്റ്** അംബാസിഡർ - **ദിയ മിർസ**
- 'എക് കദം സ്വച്ഛതാ കി ഓർ' ഏത് പദ്ധതിയുടെ ടാഗ് ലൈനാണ് - **സ്വച്ഛ് ഭാരത് അഭിയാൻ**

- **വനബന്ധു കല്യാൺ യോജന**
- ആദിവാസികളുടെ ക്ഷേമത്തിനായ് ആരംഭിച്ച കേന്ദ്ര സർക്കാർ പദ്ധതി.
- ആരംഭിച്ച വർഷം - **2014 ഒക്ടോബർ 28**
- നടപ്പിലാക്കിയത് - **നരേന്ദ്ര മോദി**
- **ബേട്ടി ബച്ചാവോ ബേട്ടീ പഠാവോ**
- ആരംഭിച്ച വർഷം - **2015 ജനുവരി 22**
- നടപ്പിലാക്കിയത് - **നരേന്ദ്ര മോദി**
- ഉദ്ഘാടനം ചെയ്ത സ്ഥലം - **പാനിപത്ത്** (ഹരിയാന)
- ബേട്ടീ ബച്ചാവോ ബേട്ടീ പഠാവോ പദ്ധതിയുടെ ബ്രാന്റ് അംബാസിഡർ - **മാധുരി ദീക്ഷിത്**
- പ്രധാനമായും സ്ത്രീകളേയും, പട്ടികജാതി - വർഗ വിഭാഗത്തിൽ ഉൾപ്പെട്ടവർ എന്നിവരെയാന് പദ്ധതി ലക്ഷ്യം വച്ചത്

Career Focus

സുകന്യ-സമൃദ്ധി യോജന

- ആരംഭിച്ച വർഷം - **2015 ജനുവരി 22**
- നടപ്പിലാക്കിയത് - **നരേന്ദ്ര മോദി**
- **ലക്ഷ്യം** - പെൺകുട്ടികളുടെ ഉപരിപഠനത്തിനും വിവാഹത്തിനും ആവശ്യമായ തുക സ്വരുപിക്കാൻ മതാപിതാക്കൾക്ക് പ്രോത്സാഹനം നൽകുക.
- പോസ്റ്റാഫീസിലോ ബാങ്കിലോ കുട്ടിയുടെ പേരിൽ അക്കൗണ്ട് തുടങ്ങാവുന്നതാണ്
- സുകന്യ-സമൃദ്ധി അക്കൗണ്ട് തുടങ്ങുന്നതിനുള്ള പ്രായപരിധി - **10** വയസ്സിനു താഴെ
- സുകന്യ-സമൃദ്ധി അക്കൗണ്ട് തുടങ്ങാൻ ആവശ്യമായ കുറഞ്ഞ തുക - **1000 രൂപ**
- സുകന്യ-സമൃദ്ധി അക്കൗണ്ടിൽ ഒരു വർഷം നിക്ഷേപിക്കാവുന്ന തുക - **1,50,000**
- സുകന്യ-സമൃദ്ധി അക്കൗണ്ടിലുള്ള തുകയ്ക്ക് ലഭിക്കുന്ന പലിശ - **9.2%**
- സുകന്യ-സമൃദ്ധി പദ്ധതി 'ബേട്ടീബച്ചാവോ ബേട്ടീ പഠാവോ' പദ്ധതിയുടെ ഉപ പദ്ധതിയാണ്.

സൻസദ് ആദർശ് ഗ്രാം യോജന (SAGY)

- ആരംഭിച്ച വർഷം - **2014 ഒക്ടോബർ 11ന്** (ജയപ്രകാശ് നാരായണിന്റെ ജൻമവാർഷികത്തോട് അനുബന്ധിച്ചു)
- നടപ്പിലാക്കിയത് - **നരേന്ദ്ര മോദി**
- **ലക്ഷ്യം** - 2019 ഓടുകൂടി ഓരോ എം പിയും അവരുടെ മണ്ഡലത്തിൽ ഒരു ഗ്രാമം ആദർശ ഗ്രാമമായി വികസിപ്പിക്കുക, തുടർന്ന് ഈ വികസനം എല്ലാ ഗ്രാമങ്ങളിലേക്കും എത്തിക്കുക
- സൻസദ് ആദർശ് ഗ്രാം യോജന പ്രകാരം ഏറ്റെടുക്കപ്പെട്ട വില്ലേജുകൾ
- സോണിയാ ഗന്ധി - **ഉധ്വ** (Udwa), ഉത്തർപ്രദേശ്
- രാഹുൽ ഗാന്ധി - **ദീഹ്** (Deeh), ഉത്തർപ്രദേശ്

- നരേന്ദ്ര മോദി – ജയപുര, ഉത്തർ പ്രദേശ്
- അരുൺ ജെയ്റ്റ്ലി – കർണാലി, ഗുജറാത്ത്
- സച്ചിൻ – പുട്ടം രാജുകദ്രിക, ആന്ധ്രപ്രദേശ്
- രാജ്നാഥ് സിങ് – ബേട്ടി (യു പി)
- മൻമോഹൻ സിങ് – പച്ചിം ബെക്കേലി ഗാവ് (ആസാം)

വരിഷ്ട പെൻഷൻ ബീമ യോജന (VPBY)

- ആരംഭിച്ച വർഷം – **2014**
- നടപ്പിലാക്കിയത് – **നരേന്ദ്ര മോദി**
- **ലക്ഷ്യം**-60 വയസ്സിനു മുകളിൽ പ്രായമുള്ളവർക്ക് പെൻഷൻ നൽകുക
- കുറഞ്ഞ പെൻഷൻ തുക – **500 per month**
- കൂടിയ പെൻഷൻ തുക – **5000 per month**
- പദ്ധതി ഫണ്ട് കൈകാര്യം ചെയ്യുന്നത് – **LIC**

അടൽ പെൻഷൻ യോജന (APY)

- അസംഘടിത മേഖലയിലെ തൊഴിലാളികൾക്ക് പെൻഷൻ നൽകുന്ന സ്വാവലംബൻ യോജന പരിഷ്കരിച്ച് നിലവിൽ വന്ന പദ്ധതി – **APY**
- നടപ്പിലാക്കിയത് – **2015 മെയ് 9**
- ഉദ്ഘാടനം ചെയ്തത് – **നരേന്ദ്ര മോദി**
- നടപ്പിലാക്കി തുടങ്ങിയ തിയതി – **2015 ജൂൺ 1**
- നടപ്പിലാക്കിയത് – **നരേന്ദ്ര മോദി**
- **ലക്ഷ്യം** – മറ്റ് പെൻഷൻ സ്കീമുകളിലോ പ്രോവിഡന്റ് ഫണ്ടിലോ ചേർന്നിട്ടില്ലാത്ത 18 മുതൽ 40 വരെ പ്രായമുള്ള ആളുകൾക്ക് പ്രതിമാസ പെൻഷൻ ലഭ്യമാക്കുക.
- പദ്ധതി പ്രകാരം ഒരു നിശ്ചിത തുക പ്രീമിയമായി 60 വയസ്സുവരെ അടച്ചാൽ അതിനുശേഷം അടച്ച തുകയ്ക്ക് അനുസരിച്ചുള്ള പ്രതിമാസ പെൻഷൻ ലഭിക്കുന്നു. (1000 മുതൽ 5000 വരെ പെൻഷൻ ലഭിക്കും)
- പദ്ധതി പ്രകാരമുള്ള മാസവരിസംഖ്യ – **42 രൂപ മുതൽ 210 വരെ**

Career Focus

ദീൻ ദയാൽ ഉപാധ്യായ ഗ്രാം ജ്യോതി യോജന (DDUGJY)

- രാജീവ് ഗാന്ധി ഗ്രാമീൺ വൈദ്യുതീകരൺ യോജന നവീകരിച്ച് രൂപം നൽകിയ പദ്ധതി – **ദീൻദയാൽ ഉപാധ്യായ ഗ്രാം ജ്യോതി യോജന**
- ആരംഭിച്ച വർഷം – **2015 ജൂലൈ 25**
- നടപ്പിലാക്കിയത് – **നരേന്ദ്ര മോദി**
- **ലക്ഷ്യം** – ഗ്രാമീണ മേഖലയിലെ എല്ലാ ഗാർഹിക ഉപഭോക്താക്കൾക്കും വൈദ്യുതി എത്തിക്കുക,
- വൈദ്യുതി വിതരണത്തിൽ ഗാർഹിക മേഖലയെയും കാർഷിക മേഖലയെയും വേർതിരിക്കുക

പ്രധാനമന്ത്രി സുരക്ഷ ബീമാ യോജന (PMSBY)

- ഉദ്ഘാടനം ചെയ്തത് – **2015 മെയ് 9** (കൊൽക്കത്ത)
- പദ്ധതി നിലവിൽവന്നത് – ജൂൺ 1 മുതൽ തുടങ്ങി
- നടപ്പിലാക്കിയത് – **നരേന്ദ്ര മോദി**
- PMSBY പദ്ധതിയുടെ കീഴിൽ വരുന്നത് – **18–70 വയസ്സു പ്രായമുള്ളവർ**
- **ലക്ഷ്യം** – പ്രതിവർഷം 12 രൂപ പ്രീമിയം അടച്ചവർക്ക് 2 ലക്ഷം രൂപവരെ അപകട ഇൻഷൂറൻസ് നൽകുക
- പദ്ധതിപ്രകാരം മരണമോ പൂർണ്ണതോതിലുള്ള അംഗവൈകല്യമോ സംഭവിക്കുന്നപക്ഷം 2 ലക്ഷം രൂപ ഇൻഷുറൻസ് തുക ലഭിക്കും. ഭാഗികമായ അംഗവൈകല്യം ലഭിച്ചവർക്ക് 1 ലക്ഷം രൂപ ലഭിക്കും.

പ്രധാനമന്ത്രി ജീവൻ ജ്യോതി ബീമാ യോജന (PMJJBY)

- ഉദ്ഘാടനം ചെയ്തത് – **2015 മെയ് 9** (കൊൽക്കത്ത)
- പദ്ധതി നിലവിൽവന്നത് – **ജൂൺ 1 മുതൽ**
- നടപ്പിലാക്കിയത് – **നരേന്ദ്ര മോദി**
- **ലക്ഷ്യം** – പ്രതിവർഷം 330 രൂപ പ്രീമിയം അടച്ച 18 മുതൽ 50 വയസ്സുവരെ പ്രായമുള്ളവർക്ക് 2 ലക്ഷം

രൂപയുടെ ലൈഫ് ഇൻഷൂറൻസ് കവറേജ് ലഭ്യമാക്കുക

- PMJJBY യുടെ മേൽനോട്ടം വഹിക്കുന്നത് – **LIC**

- **ഡിജിറ്റൽ ഇന്ത്യ**
- ആരംഭിച്ച തീയതി – **2015 ജൂലൈ 1**
- നടപ്പിലാക്കിയത് – **നരേന്ദ്ര മോദി**
- **ലക്ഷ്യം** – രാജ്യത്തെ ഗ്രാമങ്ങളിലുൾപ്പെടെ ഇന്റർനെറ്റ് ലഭ്യത ഉറപ്പുവരുത്തി ഗവൺമെന്റിന്റെ സേവനങ്ങൾ പൊതുജനങ്ങൾക്ക് എളുപ്പത്തിൽ ലഭ്യമാക്കുക
- ഡിജിറ്റൽ ഇന്ത്യയുടെ മുദ്രാവാക്യം – **'Power to empower'**
- ഇന്ത്യയിലെ ആദ്യ ഡിജിറ്റൽ സംസ്ഥാനം – **കേരളം**

- **സ്റ്റാർട്ട് അപ് ഇന്ത്യ**
- ആരംഭിച്ച തീയതി – **2015 ആഗസ്റ്റ് 15**
- നടപ്പിലാക്കിയത് – **നരേന്ദ്ര മോദി**
- **ലക്ഷ്യം** – പുതിയ സ്റ്റാർട്ട് അപ് സംരംഭങ്ങൾ തുടങ്ങാൻ ലോണുകൾ അനുവദിക്കുക. അതുവഴി ഇന്ത്യയിൽ കൂടുതൽ തൊഴിലവസരങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കുക
- സ്റ്റാർട്ട് അപ് ഇന്ത്യയുടെ മദ്രാവാക്യം – 'Start up India, Stand up India"

- **നമാമി ഗംഗാ പദ്ധതി**
- ആരംഭിച്ച വർഷം – **2015 മെയ്**
- നടപ്പിലാക്കിയത് – **നരേന്ദ്ര മോദി**
- **ലക്ഷ്യം** – ഗംഗാനദിയിലെ മാലിന്യങ്ങൾ നീക്കം ചെയ്ത് നദിയെ ശുദ്ധമാക്കുക
- നമാമി ഗംഗാ പദ്ധതിയുടെ മേൽനോട്ടം വഹിക്കുന്നത് – **NGRA** (നാഷണൽ ഗംഗ റിവർ ബേസിൽ അതോറിറ്റി)

Career Focus

- **സ്മാർട്ട് സിറ്റി പദ്ധതി**
- ഉദ്ഘാടനം ചെയ്ത വർഷം – **2015 ജൂൺ**
- നടപ്പിലാക്കിയത് – **നരേന്ദ്ര മോദി**
- **ലക്ഷ്യം** : രാജ്യത്തെ നൂറു നഗരങ്ങളുടെ സമഗ്രവികസനം
- സ്മാർട്ട് സിറ്റി പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയ കേരളത്തിലെ നഗരം – **കൊച്ചി**

- **പ്രധാനമന്ത്രിഖനിജ് ക്ഷേത്ര കല്യാൺ യോജന (PMKKY)**
- ആരംഭിച്ചത് – **സെപ്റ്റംബർ 17, 2005**
- **ലക്ഷ്യം** : ഖനികളുമായി ബന്ധപ്പെട്ടു ജീവിക്കുന്നവരുടെ ജീവിത നിലവാരം ഉയർത്തുക
- PMKKY ക്ക് ധനസഹായം നൽകുന്നത് – **Districts mineral foundation വഴി**

- **ഹൃദയ് (Heritage city development and Augmenlation യോജന)**
- ആരംഭിച്ചത് – **2015 ജനുവരി 21**
- **പദ്ധതി ലക്ഷ്യം** : ഇന്ത്യയുടെ സാംസ്കാരിക പാരമ്പര്യം കുടികൊള്ളുന്ന പട്ടണങ്ങളുടെ സംരക്ഷണവും സൗന്ദര്യവതികാരണവും ഹൃദയ് ഏത് വകുപ്പിന്റെ കീഴിൽ വരുന്നു – **നഗരവികസന വകുപ്പ്**
- പദ്ധതി തുക – **500 കോടി**
- ഹൃദയ് നടപ്പിലാക്കിയ നഗരങ്ങൾ
- അജ്മീർ, അമരാവതി, അമൃത്സർ, ബദാമി, ദ്വാരക, ഗയ, കാഞ്ചീപുരം, മഥുര, പുരി, വാരാണസി, വേളാങ്കണ്ണി, വാറങ്കൽ

- **പ്രസാദ് (PRASAD) Pilgrimage Rejuvenation and Spiritual Augmentation Drive**

- ഇന്ത്യയിലെ തീർത്ഥാടന കേന്ദ്രങ്ങളെ ലോകോത്തര നിലവാരമുള്ള സൗകര്യങ്ങളോടുകൂടി വികസിപ്പിക്കുക എന്ന ലക്ഷ്യത്തോടെ ആരംഭിച്ച പദ്ധതി - **PRASAD**
- PRASAD പദ്ധതിയുടെ കീഴിൽ തെരഞ്ഞെടുത്ത നഗരങ്ങളുടെ എണ്ണം - 12
- **നഗരങ്ങൾ** - കേദാർനാഥ്, കമാക്യ, വാറങ്കൽ, അജ്മീർ, ഗയ, മധുര, കാഞ്ചിപുരം, വേളാങ്കണ്ണി, അമരാവതി, ബദാമി, ദ്വാരക, പുരി
- പദ്ധതിയുടെ മേൽനോട്ടം വഹിക്കുന്നത് - **കേന്ദ്ര ടൂറിസം മന്ത്രാലയം**

- **പ്രഗതി (Pragathi)**
- (Scholarship Scheme for Girls Students)
- പെൺകുട്ടികൾ സാങ്കേതിക വിദ്യാഭ്യാസം നേടുന്നത് പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിനായി ആരംഭിച്ച പദ്ധതി - **പ്രഗതി**
- പദ്ധതിയുടെ കീഴിൽ ഒരു വർഷം നൽകുന്ന ആകെ സ്കോളർഷിപ്പുകളുടെ എണ്ണം - **4000**
- 6 ലക്ഷം രൂപയിൽ താഴെ വാർഷിക വരുമാനമുള്ള കുടുംബത്തിലെ ഒരു പെൺകുട്ടിയ്ക്കാണ് സ്കോളർഷിപ്പിന് അർഹതയുള്ളത്.
- പ്രഗതി പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കുന്നത് - **AICTE** (All India Council for Technical Education)
- പദ്ധതിപ്രകാരം ട്യൂഷൻ ഫീസായി പരമാവധി 30000 രൂപയും മറ്റ് ചിലവുകൾക്കായി ഓരോ മാസവും 2000 രൂപയും (10 മാസത്തേക്ക്) നൽകുന്നു
- പദ്ധതിയ്ക്ക് നേതൃത്വം നൽകുന്നത്- **മാനവ വിഭവശേഷി മന്ത്രാലയം**

- **കിസാൻ വികാസ് പത്ര (KVP)**
- KVP ഒരു സേവിംഗ്സ് സർട്ടിഫിക്കറ്റാണ്
- **ലക്ഷ്യം** - സമ്പാദ്യ നിരക്ക് വർദ്ധിപ്പിക്കുക
- ലഭ്യമാകുന്നത് - **പോസ്റ്റ് ഓഫീസ് കേന്ദ്രങ്ങളിലൂടെ**
- 1000, 5000, 10000, 50000 എന്നീ മൂല്യങ്ങളിലുള്ള KVP സർട്ടിഫിക്കറ്റുകളാണ് നിലവിൽ ലഭ്യമായിട്ടുള്ളത്.
- KVP പ്രകാരം നിക്ഷേപിക്കാവുന്ന ഏറ്റവും കുറഞ്ഞ തുക - **1000 രൂപ**

Career Focus

- <u>മുദ്ര ബാങ്ക്</u>
- MUDRA BANK - Micro Units Development and Refinance Agency Bank.
- ആരംഭിച്ചത് - **2015 ഏപ്രിൽ**
- **ലക്ഷ്യം** - ചെറുകിട വ്യവസായ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് വായ്പ ലഭ്യമാക്കുക
- മുദ്രാ ലോൺ മേളകൾ വഴി നൽകുന്ന ലോണുകൾ -
- ശിശു (500000 ൽ താഴെ)
- കിശോർ (50000 - 5 ലക്ഷം)
- തരുൺ (5 ലക്ഷം - 10 ലക്ഷം)
- **നിർഭയ**
- നിർഭയ ആരംഭിച്ചത് - **2014 ഫെബ്രുവരി 14ന്**
- നിർഭയ ഉദ്ഘാടനം ചെയ്തത് - **സോണിയ ഗാന്ധി**
- പദ്ധതിയുടെ ലക്ഷ്യം - സ്ത്രീകൾക്കും കുട്ടികൾക്കും എതിരെയുള്ള ലൈംഗിക അതിക്രമങ്ങൾ തടയുക

- **സ്വാധർ സ്കീം**
- ജയിൽ മോചിതരായവർ, വിധവകൾ, അഗതികളായ സ്ത്രീകൾ എന്നിവർക്കുള്ള പുനരധിവാസ പദ്ധതി - **സ്വാധർ സ്കീം**
- ഭക്ഷണം, വസ്ത്രം, താമസം, കൗൺസിലിങ്, തൊഴിൽപരിശീലനം എന്നിവയാണ് ഇതിലൂടെ ഗുണഭോക്താക്കൾക്ക് നൽകുന്നത്.

- **വൺ റാങ്ക് വൺ പെൻഷൻ പദ്ധതി (OROP)**
- OROP ക്ക് കേന്ദ്രഗവൺമെന്റ് അംഗീകാരം നൽകിയത് – **2015 സെപ്റ്റംബർ 5**
- പദ്ധതി എന്ന് മുതലാണ് മുൻകാല പ്രാബല്യത്തോടെ നിലവിൽ വരുന്നത് – **2014 ജൂലൈ 1**

- **സാമൂഹിക ക്ഷേമപദ്ധതികൾ – മറ്റു പ്രധാന ചോദ്യങ്ങൾ**

- മഹിളാ സമൃദ്ധി യോജന പ്രകാരം ഗ്രാമീണ വനിതകൾക്ക് പോസ്റ്റ് ഓഫീസിൽ മഹിളാ സമൃദ്ധി അക്കൗണ്ട് തുടങ്ങാൻ ആവശ്യമായ കുറഞ്ഞ നിക്ഷേപം? – **4 രൂപ**
- ദേശീയ ഗ്രാമീണ തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതിയുടെ പിതാവ് – **ജാക്വസ് ഡ്രെസെ**
- തൊഴിലുറപ്പ് ദിനമായി ആചരിക്കുന്നത് – **ഫെബ്രുവരി 2**
- രാജ്യത്തെ കർഷകർക്ക് ജലസേചന സൗകര്യം ലഭ്യമാക്കാൻ ആവശ്യമായ സബ്സിഡി, ലോൺ തുടങ്ങിയവ നൽകാനുള്ള പദ്ധതി – **ഗംഗാ കല്യാൺ യോജന**
- സ്വച്ഛ് ഭാരത് പദ്ധതിപ്രകാരം ഇന്ത്യയിലെ ഏറ്റവും വൃത്തിയുള്ള നഗരമായി തിരഞ്ഞെടുക്കപ്പെട്ടത് – **മൈസൂർ**
- ന്യൂനപക്ഷ വിഭാഗങ്ങളുടെ വിദ്യാഭ്യാസ-സാമൂഹിക പുരോഗതിക്കുവേണ്ടി തുടങ്ങിയ പുതിയ പദ്ധതി – **നയാമൻസിൽ**
- സാമൂഹിക ക്ഷേമപദ്ധതികളെക്കുറിച്ച് പൊതുജനങ്ങൾക്ക് തങ്ങളുടേതായ ആഭിപ്രായങ്ങളും ആശയങ്ങളും പങ്കുവയ്ക്കാനായി തുടങ്ങിയിരിക്കുന്ന വെബ്സൈറ്റ്? – **www.mygov.in**
- പട്ടികജാതി-പട്ടികവർഗ്ഗത്തിൽപെട്ട വനിതകളുടെ സ്വയം തൊഴിൽ സംരംഭങ്ങൾ വികസിപ്പിക്കാനുള്ള പുതിയ പദ്ധതി – **സ്റ്റാൻഡ് അപ് ഇന്ത്യ**
- കേരളത്തിലെ ആദ്യ അമൃത് നഗരം – **പാലക്കാട്**
- 2002-ൽ ഗ്രാമീണ പ്രദേശങ്ങളിലെ കുടിവെള്ള സ്വയംപര്യാപ്തത എന്ന ലക്ഷ്യം കൈവരിക്കാൻ എ.ബി വാജ്പേയ് തുടക്കമിട്ട പദ്ധതി – **സ്വജൽധാര**
- റയിൽവേ സ്റ്റേഷനിൽ ബേബി ഫുഡ്, ചൂട് പാൽ, ചൂട് വെള്ളം എന്നിവ ലഭ്യമാക്കുന്ന റയിൽവേയുടെ പദ്ധതി – **ജനനി സേവ**
- ലൈംഗിക ചൂഷണം തടയൽ, ഇരകളെ മോചിപ്പിക്കൽ, പുനരധിവാസം തുടങ്ങിയ സേവനങ്ങളിലൂടെ ലൈംഗിക ചൂഷണത്തിന് വിധേയരായവർക്കും ചൂഷണത്തിന് വിധേയരാവാൻ സാധ്യതയുള്ളവർക്കും ആശ്വാസമേകുന്ന കേന്ദ്രാവിഷ്കൃത പദ്ധതി – **ഉജ്ജ്വല**
- സ്കൂൾകുട്ടികളുടെ ഹാജർ, പഠനനിലവാരം സംബന്ധിച്ച കാര്യങ്ങൾ എന്നിവ രക്ഷകർത്താക്കളെ കൃത്യമായി sms വഴി അറിയിക്കാനുള്ള കേന്ദ്രസർക്കാർ പദ്ധതി – **ശാലാദർപ്പൺ**
- വിദ്യാഭ്യാസ വായ്പകൾ ആവശ്യമായി വരുന്ന വിദ്യാർത്ഥികളെ സഹായിക്കാൻ കേന്ദ്ര ഗവൺമെന്റ് ആരംഭിച്ച വെബ്സൈറ്റ് – **www.vidyalakshmi.co.in**
- അംഗവൈകല്യമുള്ളവർക്ക് എല്ലാ ഗവൺമെന്റ് സ്ഥാപനങ്ങളിലും സുഖമായി സഞ്ചരിക്കാനുള്ള സംവിധാനം ഒരുക്കാനായി തുടങ്ങിയ പദ്ധതി – **സുഗമ്യ ഭാരത് അഭിയാൻ**
- രാജ്യത്തെ മുഴുവൻ കർഷകർക്കും വിള ഇൻഷ്വറൻസ് ഏർപ്പെടുത്തുന്ന പദ്ധതി – **പ്രധാനമന്ത്രി ഫസൽ ബീമാ യോജന**
- ഗ്രാമീണ മേഖലയെ സാമ്പത്തികമായും സാമൂഹികമായും മുന്നിലെത്തിക്കാനുള്ള പദ്ധതി – **ശ്യാമപ്രസാദ് മുഖർജി റൂർബൻ മിഷൻ (SPMRM)**
- ജലക്ഷാമമുള്ള ഗ്രാമങ്ങളെ കണ്ടെത്തി ജലം മിച്ചമുള്ള ഗ്രാമങ്ങളാക്കി മാറ്റുക എന്ന ലക്ഷ്യത്തോടെ തുടങ്ങിയ പദ്ധതി – **ജൽക്രാന്തി അഭിയാൻ**
- ജൽക്രാന്തി അഭിയാൻ ഉദ്ഘാടനം ചെയ്തത് – **ഉമാഭാരതി** (കേന്ദ്ര ജല വിഭവവകുപ്പ് മന്ത്രി)
- സുരക്ഷിതവും വൃത്തിയുള്ളതുമായ ഭക്ഷണത്തെക്കുറിച്ച് രാജ്യവ്യാപകമായി ബോധവൽക്കരണം നടത്തുക എന്ന ലക്ഷ്യത്തോടെ ആരംഭിച്ച പുതിയ പദ്ധതി – **സുരക്ഷിത് കദിയ അഭിയാൻ** (2015 ജൂലൈ 21ന് ആരംഭിച്ചു)
- കാർഷിക സംഘങ്ങൾക്ക് നബാർഡ് മുഖേന വായ്പ അനുവദിക്കുന്ന കേന്ദ്രസർക്കാർ പദ്ധതി – **ഭൂമി ഹീൻ കിസാൻ പദ്ധതി**
- കർഷകർക്ക് കൃഷിയിലെ പുതിയ സാങ്കേതിക വിദ്യകൾ പകർന്നു നൽകുന്ന ടി.വി ചാനൽ – **കിസാൻ ടി.വി**
- സൻസദ് ആദർശ് ഗ്രാമയോജന (SAGY) പദ്ധതി നടപ്പാക്കുന്ന ഗ്രാമ പഞ്ചായത്തുകളുടെ വികസനവും പുരോഗതിയും അറിയുന്നതിനായി തുടങ്ങിയ വെബ് പോർട്ടൽ – **സമന്വയ**

Career Focus

- സമന്വയ വെബ്പോർട്ടൽ ഉദ്ഘാടനം ചെയ്തത് - **കേന്ദ്ര ഗ്രാമവികസന വകുപ്പുമന്ത്രി ചൗധരി ബീരേന്ദർ സിങ്**
- സ്കൂൾ കുട്ടികളിൽ ശാസ്ത്രവിഷയങ്ങളോടും ഗണിതത്തോടുമുള്ള താൽപര്യം വളർത്തിയെടുക്കുവാൻ ഉദ്ദേശിച്ചുകൊണ്ടുള്ള പദ്ധതി - **രാഷ്ട്രീയ ആവിഷ്കാർ അഭിയാൻ**
- രാഷ്ട്രീയ ആവിഷ്കാർ അഭിയാൻ ഉദ്ഘാടനം ചെയ്തത് - **എ.പി.ജെ അബ്ദുൾ കലാം**
- 2015 ആഗസ്റ്റ് 25ന് കേന്ദ്ര ഗവൺമെന്റ് ആരംഭിച്ച ടെലി മെഡിസിൻ പദ്ധതി - **സേഹത്** (SEHAT)
- സേഹത് പദ്ധതിയുമായി സഹകരിക്കുന്ന ഹോസ്പിറ്റൽ ശൃംഖല - **അപ്പോളോ ഹോസ്പ്പിറ്റൽസ്**
- പൊതുമേഖലാ ബാങ്കുകളുടെ പ്രവർത്തനം മെച്ചപ്പെടുത്താനായി കേന്ദ്ര സർക്കാർ ആവിഷ്കരിച്ച പുതിയ പദ്ധതി - **ഇന്ദ്രധനുഷ്**
- മിതമായ വിലയിൽ എല്ലാവർക്കും എൽ.ഇ.ഡി. ബൾബുകൾ ലഭ്യമാക്കുന്നതിനുള്ള കേന്ദ്ര പവർ, കോൾ, റിന്യൂവബിൾ എനർജി വകുപ്പിന്റെ നൂതന സംരംഭം - **ഉജാല**
- പ്രവാസി ഇന്ത്യക്കാർക്കുവേണ്ടി കേന്ദ്ര പ്രവാസികാര്യ മന്ത്രാലയം നടപ്പിലാക്കിയ പദ്ധതി - **മഹാത്മാഗാന്ധി പ്രവാസി സുരക്ഷാ യോജന**
- കുട്ടികളുടെ ക്ഷേമത്തിനായി വേൾഡ് ബാങ്ക് സഹായത്തോടെ കേന്ദ്ര ഗവൺമെന്റ് നടപ്പിലാക്കുന്ന പദ്ധതി - **ഉദിഷ**
- പെൻഷൻകാർക്ക് ഡിജിറ്റൽ ലൈഫ് സർട്ടിഫിക്കറ്റ് നൽകുന്ന കേന്ദ്രസർക്കാർ പദ്ധതി - **ജീവൻ പ്രമാൺ**
- അധ്യാപകർക്ക് പരിശീലനവും പ്രചോദനവും നൽകാനുള്ള കേന്ദ്രസർക്കാർ പദ്ധതി - **പണ്ഡിറ്റ് മദൻമോഹൻ മാളവിക ന്യൂ ടീച്ചേഴ്സ് ട്രെയിനിംഗ് പ്രോഗ്രാം**
- കർഷകർക്ക് മെച്ചപ്പെട്ട ജലസേചന സൗകര്യം ഏർപ്പെടുത്തുന്നതിനുള്ള പദ്ധതി - **പ്രധാനമന്ത്രി കൃഷി സിഞ്ചായി യോജന**
- പെൺകുട്ടികൾക്ക് സാമൂഹികവും വിദ്യാഭ്യാസപരവുമായ ഉന്നമനം നൽകാൻ ലക്ഷ്യമാക്കുന്ന കേന്ദ്രസർക്കാർ പദ്ധതി - **ധനലക്ഷ്മി**
- ഐക്യരാഷ്ട്രസഭ ഏജൻസികളുടെ സഹായത്തോടെ എല്ലാവർക്കും പ്രാഥമിക വിദ്യാഭ്യാസം ഉറപ്പാക്കാൻ വേണ്ടിയുള്ള പദ്ധതി - **ജനശാല**
- ന്യൂനപക്ഷ ജനങ്ങളുടെ ഉന്നമനത്തിനായുള്ള കേന്ദ്രസർക്കാർ പദ്ധതി - **സിഖോ ഔർ കമാവോ (learn and earn)**
- കർഷകർക്ക് കൃഷിയിലെ നൂതന സാങ്കേതിക വിദ്യകളെപ്പറ്റി അറിവുനൽകുന്നിതനുവേണ്ടി കേന്ദ്രസർക്കാർ ആരംഭിച്ച ടി.വി. ചാനൽ - **കിസാൻ ടി.വി**
- ഗ്രാമപ്രദേശങ്ങളിൽ ബാങ്കിംഗ് സേവനം വ്യാപിപ്പിക്കുക എന്ന ലക്ഷ്യത്തോടെ 2011-ൽ മൻമോഹൻ സിംഗ് ഗവൺമെന്റ് ആരംഭിച്ച പദ്ധതി - **സ്വാഭിമാൻ**
- ബി.പി.എൽ കുടുംബങ്ങൾക്ക് വൈദ്യുതി എത്തിക്കുക എന്ന ലക്ഷ്യത്തോടെ ആരംഭിച്ച പദ്ധതി - **കുതിർജ്യോതി**
- കുട്ടികൾക്ക് രോഗപ്രതിരോധ വാക്സിൻ നൽകുന്നതിനു കേന്ദ്രആരോഗ്യ കുടുംബക്ഷേമ മന്ത്രാലയം ആരംഭിച്ച പദ്ധതി - **നാഷണൽ ടീക്കാ എക്സ്പ്രസ് (2013)**
- **2020** ഓടുകൂടി എല്ലാ കുട്ടികൾക്കും രോഗപ്രതിരോധശേഷി പ്രദാനം ചെയ്യുക എന്ന ലക്ഷ്യത്തോടെ കേന്ദ്ര സർക്കാർ ആരംഭിച്ച പദ്ധതി - **മിഷൻ ഇന്ദ്രധനുഷ്**
- ലോകത്തിലെ ഏറ്റവും വലിയ പണമിടപാട് പദ്ധതി എന്ന ഗിന്നസ് റെക്കോർഡ് നേടിയ പദ്ധതി - പഹൽ

LPG കണക്ഷൻ ഓൺലൈനാക്കി ലഭ്യമാക്കുന്ന പദ്ധതി - **സഹജ്** (SAHAJ) (2015 ഓഗസ്റ്റ് 30ന്)
ഗാർഹിക ഉപഭോക്താക്കൾക്ക് പാചക വാതക സബ്സിഡി നേരിട്ടെത്തിക്കുന്ന പദ്ധതി - **പഹൽ** (PAHAL)

കേരളസർക്കാരിന്റെ സാമൂഹികക്ഷേമ പദ്ധതികൾ

കുടുംബശ്രീ

- ഏഷ്യയിലെ ഏറ്റവും വലിയ സ്ത്രീ കൂട്ടായ്മ - **കുടുംബശ്രീ**
- ആരംഭിച്ച വർഷം - **1998 മെയ് 17** (9-ാം പഞ്ചവത്സര പദ്ധതികൾ
- ഉദ്ഘാടനം ചെയ്തത് - **എ.ബി വാജ്പേയ്**
- മുഖ്യമന്ത്രി - **ഇ.കെ നായനാർ**
- കുടുംബശ്രീ രജിസ്റ്റർ ചെയ്തിരിക്കുന്നത് - സംസ്ഥാന ദാരിദ്ര്യനിർമാർജ്ജന ദൗത്യം എന്ന സൊസൈറ്റിയായി ട്രാവൻകൂർ കൊച്ചി ലിറ്റററി സൈന്റിഫിക് ആന്റ് ചാരിറ്റബിൾ സൊസൈറ്റി ആക്ട് 1955 പ്രകാരം

Career Focus

- കുടുംബശ്രീ ഊന്നൽനൽകുന്ന ഏറ്റവും പ്രധാനമായ മേഖലകൾ - **മൈക്രോക്രെഡിറ്റ്, എന്റർപ്രണർഷിപ്പ്, എംപവർമെന്റ്**
- കുടുംബശ്രീയുടെ ആദ്യ അധ്യക്ഷൻ - **പാലോളി മുഹമ്മദ്കുട്ടി** (അന്നത്തെ തദ്ദേശസ്വയംഭരണ വകുപ്പുമന്ത്രി)
- കുടുംബശ്രീ ഉദ്ഘാടനം ചെയ്യപ്പെട്ട സ്ഥലം - **കൊട്ടക്കുന്ന്, മലപ്പുറം**
- കുടുംബശ്രീയുടെ ലക്ഷ്യം - **സ്ത്രീശാക്തീകരണത്തിലൂടെയുള്ള ദാരിദ്ര്യ നിർമ്മാർജ്ജനം**
- കുടുംബശ്രീയുടെ ആപ്തവാക്യം - **സ്ത്രീകളിലൂടെ കുടുംബങ്ങളിലേക്ക് കുടുംബങ്ങളിലൂടെ സമൂഹത്തിലേക്ക്**
- കുടുംബശ്രീ യൂണിറ്റുകൾ രജിസ്റ്റർ ചെയ്യുന്നത് - **തദ്ദേശ സ്വയഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ**
- 2000 ത്തിൽ മികച്ച ജനസേവ പരിപാടിക്കുള്ള കോമൺവെൽത്ത് അസോസിയേഷൻ ഫോർ പബ്ലിക് അഡ്മിനിസ്ട്രേഷൻ നൽകുന്ന അവാർഡ് ലഭിച്ച സ്ത്രീ കൂട്ടായ്മ - **കുടുംബശ്രീ**
- കുടുംബശ്രീയുടെ അടിസ്ഥാന യൂണിറ്റ് - **അയൽക്കൂട്ടം (NHG)**
- കുടുംബശ്രീ യൂണിറ്റിലെ അംഗങ്ങളുടെ എണ്ണം - **10 മുതൽ 20 വരെ**
- ഏഷ്യയിലെ ഏറ്റവും വലിയ സ്ത്രീകൂട്ടായ്മ - **കുടുംബശ്രീ**
- കുടുംബശ്രീയുടെ ത്രിതല ഘടന -
  1. അയൽകൂട്ടം
  2. ഏരിയ ഡവലപ്മെന്റ് സൊസൈറ്റി (എ.ഡി.എസ്)
  3. കമ്മ്യൂണിറ്റി ഡവലപ്മെന്റ് സൊസൈറ്റി (സി.ഡി.എസ്)
- കുടുംബശ്രീയുടെ ടാക്സി സർവ്വീസ് - **കുടുംബശ്രീ ട്രാവൽസ്**
- കന്നുകാലി വളർത്തൽ പരിപോഷിക്കാനുള്ള കുടുംബശ്രീ പദ്ധതി - **ആട് ഗ്രാമം**
- കുടുംബശ്രീയുടെ മേൽനോട്ടത്തിലുള്ള ജൈവകൃഷി പരിപാടിയുടെ ബ്രാൻഡ് അംബാസിഡർ - **മഞ്ജു വാര്യർ**
- കുടുംബശ്രീയുടെ വെബ് പോർട്ടൽ - **സ്ത്രീ ശക്തി**
- പുതിയതായി രൂപീകരിച്ച കുടുംബശ്രീയുടെ സാംസ്കാരിക വിഭാഗം - **രംഗശ്രീ**
- കുടുംബശ്രീയുടെ ഹോട്ടലുകളുടെ പുതിയ പേര് - **കഫേ കുടുംബശ്രീ**
- കുടുംബശ്രീയുടെ ചെയർമാൻ പദവി വഹിച്ചിരുന്നത് - **തദ്ദേശസ്വയം ഭരണ വകുപ്പുമന്ത്രി**
- ബുദ്ധിമാന്ദ്യമുള്ള കുട്ടികൾക്കായി കുടുംബശ്രീ തുടങ്ങിയ പദ്ധതി - **ബഡ്സ് സ്കൂൾ**
- 2011 മുതൽ കുടുംബശ്രീയുടെ ചെയർമാൻ - പഞ്ചായത്ത്-**സാമൂഹികക്ഷേമ വകുപ്പ് മന്ത്രി**

Career Focus

ശ്രുതിതരംഗം

- കേരള സർക്കാർ നടപ്പിലാക്കുന്ന കോക്ലിയർ ഇംപ്ലാന്റേഷൻ പദ്ധതി - **ശ്രുതിതരംഗം**
- ശ്രുതിതരംഗത്തിന്റെ നടത്തിപ്പ് ചുമതലയുള്ള സ്ഥാപനം - **കേരള സോഷ്യൽ മിഷൻ**
- ശ്രുതിതരംഗം പദ്ധതിപ്രകാരം ആദ്യ കോക്ലിയർ ഇംപ്ലാന്റ് നടന്നത് - **2012-ൽ** (കോഴിക്കോട് മെഡിക്കൽ കോളേജിൽ)

ഷീ ടാക്സി

- കേരള സർക്കാരിന്റെ സാമൂഹ്യ നീതി വകുപ്പിനു കീഴിലുള്ള ജെൻഡർ പാർക്ക് നടപ്പിലാക്കിയ സ്ത്രീകൾക്കു വേണ്ടിയുള്ള ടാക്സി സർവ്വീസ് - **ഷീ ടാക്സി**
- ഷീ ടാക്സിയുടെ അംബാസിഡർ - **മഞ്ജു വാര്യർ**
- ഷീ ടാക്സി ആരംഭിച്ചത് - **2013 നവംബർ 19** (തിരുവനന്തപുരം)

ശരണ്യ

- തൊഴിൽ രഹിതരായ വിധവകൾ, ഉപേക്ഷിക്കപ്പെട്ട സ്ത്രീകൾ, അവിവാഹിതരായ സ്ത്രീകൾ, വിവാഹമോചനം നേടിയ സ്ത്രീകൾ, അവിവാഹിതരായ അമ്മ എന്നിവർക്കുള്ള സ്വയം തൊഴിൽ പദ്ധതി.
- പദ്ധതിചെലവിന്റെ 50% സബ്സിഡിയായും 50% പലിശയില്ലാത്ത വായ്പയായും ലഭ്യമാക്കുന്നു.
- ശരണ്യ പദ്ധതിയുടെ അപേക്ഷ സ്വീകരിക്കുന്നത് - **ജില്ല എംപ്ലോയ്മെന്റ് ഓഫീസർ**

സ്നേഹസ്പർശം

- അവിവാഹിതരായ അമ്മമാരുടെ പ്രശ്നങ്ങൾ പരിഹരിക്കുന്നതിനുള്ള പദ്ധതി - **സ്നേഹസ്പർശം**
- സ്നേഹസ്പർശം പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായി ഗുണഭോക്താക്കൾക്ക് ലഭിക്കുന്ന ധനസഹായം - **1000 രൂപ**

- **അമ്മത്തൊട്ടിൽ** അനാഥരായ നവജാത ശിശുക്കളെ ഏറ്റെടുക്കാനുള്ള സാമൂഹിക ക്ഷേമ വകുപ്പിന്റെ സംരംഭം – **അമ്മത്തൊട്ടിൽ**
- ആദ്യത്തെ അമ്മത്തൊട്ടിൽ സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ടത് – **2002 നവംബർ 14ന്**

താലോലം

- മാരക രോഗങ്ങൾ ബാധിച്ച കുട്ടികൾക്ക് സൗജന്യ ചികിത്സ ലക്ഷ്യമാക്കി ആരംഭിച്ച പദ്ധതി – **താലോലം**
- താലോലം പദ്ധതി തുടങ്ങിയത് – **2010 ജനുവരി 1**

നൈപുണ്യ

- സംസ്ഥാനത്തെ ഹയർസെക്കന്ററി കോളേജ് തലത്തിൽ വിദ്യാർത്ഥികൾക്ക് പണത്തിനൊപ്പം ഏതെങ്കിലും പ്രത്യേക തൊഴിൽ മേഖലയിൽ പരിശീലനം നൽകുന്ന വികസന പദ്ധതി
- വിദ്യാഭ്യാസം കഴിയുമ്പോൾതന്നെ ഏതെങ്കിലും തൊഴിലിന് കുട്ടികളെ പ്രാപ്തരാക്കുകയെന്ന ലക്ഷ്യത്തോടെ നൈപുണ്യയുടെ കീഴിൽ നടക്കുന്ന പദ്ധതി – **ASAP** (അഡീഷണൽ സ്കിൽ അക്വിസിഷൻ പ്രോഗ്രാം)

കിസാൻ അഭിമാൻ

- കർഷകർക്ക് വേണ്ടി പെൻഷൻ ഏർപ്പാടാക്കിയ ഇന്ത്യയിലെ ആദ്യ സംസ്ഥാനം – **കേരളം**
- 60 വയസ്സ് കഴിഞ്ഞ കർഷകർക്ക് പെൻഷൻ നൽകാൻ കൃഷി വകുപ്പ് ആരംഭിച്ച പദ്ധതി – **കിസാൻ** അഭിമാൻ
- കിസാൻ അഭിമാൻ വഴി കർഷകർക്ക് മാസംതോറും ലഭിക്കുന്ന പെൻഷൻ തുക – **300 രൂപ**

കേരള സോഷ്യൽ സെക്യൂരിറ്റി മിഷൻ

- ആരംഭിച്ചത് – **2008 ഒക്ടോബർ 14**
- ചുമതല വഹിക്കുന്നത് – **സംസ്ഥാന സാമൂഹിക ക്ഷേമവകുപ്പ്**
- **പദ്ധതി ലക്ഷ്യം** – സംസ്ഥാനത്തെ സാമൂഹിക സുരക്ഷാ പദ്ധതികൾ രൂപവത്കരിക്കുകയും നടപ്പിലാക്കുകയും ചെയ്യുക.

കേരള സർക്കാറിന്റെ മറ്റു പ്രധാന സാമൂഹിക ക്ഷേമ പദ്ധതികൾ

- സ്കൂളുകൾ കേന്ദ്രീകരിച്ച് കൗമാരക്കാരായ പെൺകുട്ടികൾക്ക് കൗൺസിലിങ് നൽകുന്ന പദ്ധതി – **സൈക്കോ-സോഷ്യൽ സർവ്വീസ് (2008-ൽ തുടങ്ങി)**
- യുവാക്കളിൽ ലഹരി വിരുദ്ധ സന്ദേശമെത്തിക്കാൻ കേരള സർക്കാർ നടപ്പാക്കുന്ന സോഷ്യൽ മീഡിയ പദ്ധതി – **അഡിക്ടഡ് ടു ലൈഫ്**
- രക്തം നൽകുന്നതും, സ്വീകരിക്കാനും വേണ്ടി സംസ്ഥാന യുവജനക്ഷേമ ബോർഡിന്റെ നേതൃത്വത്തിൽ ആരംഭിച്ച പദ്ധതി – **ജീവദായിനി പദ്ധതി**
- എയിഡ്സ് ബോധവൽക്കരണത്തിനായി സംസ്ഥാന സർക്കാർ കൊണ്ടുവന്ന പദ്ധതി – **ആയുർദളം**
- അന്യസംസ്ഥാന തൊഴിലാളികൾക്ക് കേരളത്തിൽ നൽകുന്ന ആദ്യ ഔദ്യോഗിക രേഖ – **ഹമാരാ കാർഡ്**
- സംസ്ഥാന എക്സൈസ് വകുപ്പ്, മറ്റ് സന്നദ്ധ സംഘടനകൾ എന്നിവയുടെ സഹകരണത്തോടെ നടപ്പാക്കുന്ന ലഹരി വസ്തുക്കൾക്കെതിരെയുള്ള ബോധവൽക്കരണ പരിപാടി – **ലഹരിമുക്ത കേരളം**
- പൊതുസ്ഥലങ്ങളിലും മറ്റും മാലിന്യം നിക്ഷേപിക്കുന്നത് തടയാൻ ഹൈക്കോടതി നിർദ്ദേശപ്രകാരം ആവിഷ്കരിച്ച പദ്ധതി – **ഓപ്പറേഷൻ സ്വീപ്പ്**
- കാഴ്ചശക്തിയില്ലാത്തവർക്ക് ഐ.ടിയിലുള്ള കഴിവ് വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിന് നടപ്പാക്കിയ പദ്ധതി – **ഇൻസൈറ്റ്**
- കേരളത്തിൽ സാമൂഹികവിരുദ്ധ പ്രവർത്തനം തടയാൻ നിയമപ്രകാരം രൂപവൽക്കരിച്ച ഉപദേശക സമിതിയുടെ അധ്യക്ഷൻ – **ജസ്റ്റിസ് വി. കുര്യൻ**
- കോർപ്പറേഷൻ, മുനിസിപ്പൽ പ്രദേശങ്ങളിലെ വയോജന ക്ഷേമത്തിനായി കേരളത്തിൽ നടപ്പിലാക്കിയ പദ്ധതി – **വയോമിത്രം പദ്ധതി**
- പഞ്ചായത്ത് വകുപ്പിന്റെ കീഴിൽ ലോകബാങ്ക് സഹായത്തോടെ നടപ്പാക്കുന്ന തദ്ദേശസ്ഥാപന സേവനദായക പദ്ധതി – **തദ്ദേശമിത്രം**
- മഴവെള്ളം ശേഖരിച്ച് കുടിവെള്ളമാക്കുന്ന കേരള സർക്കാർ പദ്ധതി – **അമൃത**
- ഇന്ത്യൻ നാഷണൽ കോൺഗ്രസിന്റെ കീഴിൽ ആരംഭിച്ച മൈക്രോഫിനാൻസ് സംരംഭം – **ജനശ്രീ**
- ശിശുക്ഷേമ സമിതിയും റൂറൽ ഡവലപ്മെന്റ് ഫൗണ്ടേഷനും സംയുക്തമായി കേരളത്തിലുടനീളം നടത്തുന്ന ദത്തെടുക്കൽ ബോധവൽക്കരണ പദ്ധതി – **രാരീരം**
- സ്ത്രീകളുടെ പ്രശ്നങ്ങൾക്ക് നിയമപരമായ പരിഹാരം ഉറപ്പുവരുത്തുന്ന നിയമം – **ഗാർഹികപീഠന സംരക്ഷണ നിയമം**

Career Focus

- സർക്കാർ ജീവനക്കാരുടെ ശമ്പള വിതരണം, സർവ്വീസ് കാര്യങ്ങൾ ശേഖരിക്കൽ എന്നിവയ്ക്കായി ഐ.ടി മിഷൻ തയ്യാറാക്കിയ പദ്ധതി - **SPARK** (Service Payroll and Administrative Repository of Kerala)
- എൻഡോസൾഫാൻ നിർവീര്യമാക്കൽ പദ്ധതി - **ഓപ്പറേഷൻ ബ്ലോസം സ്പ്രിങ്**
- വൈദ്യുത ഉപഭോഗം കുറയ്ക്കുന്നതിനായി കേരള സംസ്ഥാന വിദ്യുത്ച്ഛക്തി ബോർഡ് നടപ്പിലാക്കിയ പദ്ധതി - **ലാഭപ്രഭ**
- കേരളത്തെ നിക്ഷേപ സൗഹാർദ്ദ സംസ്ഥാനമാക്കാനുള്ള പദ്ധതി - **എമർജിങ് കേരള**
- അനാഥക്കുട്ടികൾക്ക് ധനസഹായം നൽകുന്നതിനായി കേരള സർക്കാർ ആരംഭിച്ച പദ്ധതി - **സ്നേഹപൂർവ്വം**
- സംസ്ഥാന ഭക്ഷ്യസുരക്ഷ വകുപ്പിന്റെ സഹകരണത്തോടെ സംസ്ഥാന വനിതാ കമ്മീഷൻ നടപ്പിലാക്കിയ ആരോഗ്യ സുരക്ഷാ പദ്ധതി - **ഓപ്പറേഷൻ ഹെൽത്ത് കെയർ**
- ആക്രമണത്തിനിരയാകുന്ന സ്ത്രീകൾക്കും കുട്ടികൾക്കും ആവശ്യമായ സഹായം ലഭ്യമാക്കുന്നതിനായി കുടുംബശ്രീ വഴി തുടങ്ങിയ അഭയകേന്ദ്രം - **സ്നേഹിത**
- വിദ്യാലയങ്ങളിൽ വിവരസാങ്കേതിക വിദ്യാ അധിഷ്ഠിതമായി അധ്യയനരീതി പുനരാവിഷ്കരിക്കാനായി പൊതുവിദ്യാഭ്യാസവകുപ്പ് ആരംഭിച്ച പദ്ധതി - **ഐ.ടി @ സ്കൂൾ**
- വനത്തെ ആശ്രയിച്ചു കഴിയുന്ന സമൂഹങ്ങളുടെ കൂട്ടായ്മ ഉപയോഗിച്ച് വനവിഭവങ്ങൾ സമാഹരിക്കുകയും വിപണനം ചെയ്യുകയും ലക്ഷ്യമിട്ടുള്ള പദ്ധതി - **വനശ്രീ**
- ജനന-മരണ, വിവാഹ രജിസ്ട്രേഷൻ സർട്ടിഫിക്കറ്റുകൾ ഓൺലൈൻ വഴി നൽകുന്ന തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ വകുപ്പിന്റെ പദ്ധതി - **സേവന**
- പൂർണ്ണശുചിത്വം ലക്ഷ്യമാക്കിയുള്ള നിർമ്മല ഭവനം നഗരം പദ്ധതിക്ക് തുടക്കംകുറിച്ചത് - **ആലപ്പുഴ**
- കേരളത്തിലെ എല്ലാ കോർപ്പറേഷനുകളിലും നഗരദാരിദ്യം ലഘൂകരണത്തിന് നടപ്പിലാക്കുന്ന പദ്ധതി - **അയ്യങ്കാളി നഗര തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതി**
- കേരള സാമൂഹിക മിഷന്റെ ആഭിമുഖ്യത്തിൽ ആദിവാസി വിഭാഗങ്ങൾക്ക് പോഷകാഹാരം നൽകുന്ന പദ്ധതി - **അന്നദായിനി**
- പിന്നോക്കാവസ്ഥയിലുള്ള സ്ത്രീകൾക്കായി തുടങ്ങിയ സ്വയം തൊഴിൽ പദ്ധതി - **ശരണ്യ**
- സാമ്പത്തികമായി പിന്നോക്കം നിൽക്കുന്ന മാതാപിതാക്കൾക്ക് പെൺമക്കളുടെ വിവാഹം നടത്തുന്നതിനായി ധനസഹായം നൽകുന്ന പദ്ധതി - **പ്രത്യാശ**

Career Focus

Don't be confused

- കേരള സർക്കാരിന്റെ മഴവെള്ള സംരക്ഷണ പദ്ധതി - **വർഷ**
- ലോകബാങ്കിന്റെ സഹായത്തോടെയുള്ള ജലവിതരണ പദ്ധതി - **ജലനിധി**
- കേരള പോലീസും സ്കൂൾ കുട്ടികളും ചേർന്ന് നടത്തുന്ന റോഡ് സുരക്ഷ അവബോധ പദ്ധതി - **ശുഭയാത്ര**
- സ്ത്രീകൾക്കും കുട്ടികൾക്കും എതിരെയുള്ള അതിക്രമങ്ങൾ തടയാനും അതിന് ഇരയായവരെ സംരക്ഷിക്കാനുമുള്ള പദ്ധതി - **തൂവൽസ്പർശം**
- ശാരീരികവും മാനസികവുമായ ബുദ്ധിമുട്ടുകളുള്ള കുട്ടികൾക്കായി ഗ്രാമ ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകൾ നടപ്പിലാക്കുന്ന പദ്ധതി - **പ്രതീക്ഷ**
- ആദിവാസി ഊരുകളിൽ നിന്ന് കുട്ടികളെ സ്കൂളിലെത്തിക്കാനുള്ള കേരള സർക്കാർ പദ്ധതി - **ഗോത്രസാരഥി**
- പട്ടികവർഗ്ഗ യുവാക്കളുടെ ക്ഷേമത്തിനായുള്ള പദ്ധതി - **ഗോത്ര ജ്യോതി**
- വിദേശത്തുനിന്നും തിരികെയെത്തുന്ന നിർധനരായ പ്രവാസികളെ സഹായിക്കുന്നതിനായി
- നടപ്പിലാക്കുന്ന പദ്ധതി - **സാന്ത്വനം**
- ആദിവാസി സ്ത്രീകളുടെ ക്ഷേമവും സുരക്ഷിതത്വവും ഉറപ്പാക്കുന്ന കേരള സർക്കാർ പദ്ധതി - **സ്നേഹസ്പർശം**
- ശബരിമലയിലെ ശുചീകരണവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട പദ്ധതി - **പുണ്യം പൂങ്കാവനം**
- കേന്ദ്ര ഔഷധ സസ്യബോർഡ് കേരളത്തിലാരംഭിച്ച ബോധവൽക്കരണ പരിശീലന പരിപാടി - **സഞ്ജീവനി വനം**
- കേരളത്തിലെ റോഡുകളിലൂടെ പാതയോരങ്ങളിൽ വിശ്രമകേന്ദ്രങ്ങൾ നിർമ്മിക്കുന്നതിനായുള്ള ടൂറിസം വകുപ്പിന്റെ പദ്ധതി - **വഴിയോരം**
- കുടുംബശ്രീ വഴിയുള്ള പാട്ടകൃഷി സമ്പ്രദായം - **ഹരിതശ്രീ**

- സർക്കാർ സേവനങ്ങൾ വിവരസാങ്കേതിക വിദ്യയുടെ സഹായത്തോടെ പൊതുജനങ്ങൾക്ക് പരിചിതമാക്കുന്ന പദ്ധതി - **ഇ-ഗവേണൻസ്**
- എൻഡോസൾഫാൻ ദുരിത ബാധിതർക്കായി ആരംഭിച്ച പദ്ധതി - **സ്നേഹസാന്ത്വനം**
- വൃക്കരോഗികൾക്ക് ധനസഹായം നൽകുന്ന പദ്ധതി - **സമാശ്വാസം**
- ജീവിതശൈലീ രോഗങ്ങൾക്കെതിരെ സംസ്ഥാന സർക്കാരും ആരോഗ്യവകുപ്പും സംയുക്തമായി നടപ്പാക്കുന്ന പദ്ധതി - **അമൃതം ആരോഗ്യം**
- 65 വയസ്സിനു മേൽ പ്രായമുള്ള ആളുകൾക്ക് ആരോഗ്യ പരിരക്ഷ ഉറപ്പുനൽകാൻ തുടങ്ങിയ പദ്ധതി - **വയോമിത്രം**
- ക്യാൻസർ, ഹൃദ്രോഗം, വൃക്കരോഗം, ഹീമോഫീലിയ എന്നീ രോഗങ്ങൾക്കുള്ള ചികിത്സാ സഹായ പദ്ധതി - **കാരുണ്യ**
- രോഗികളായ 18 വയസ്സിൽ താഴെയുള്ളവർക്ക് സൗജന്യ ചികിത്സ ലഭ്യമാക്കുന്ന പദ്ധതി - **ആരോഗ്യകിരണം**
- നിർദ്ധനരായ രോഗികൾക്ക് ഉച്ചഭക്ഷണം നൽകുന്ന പദ്ധതി - **അഭയ**
- പട്ടികവർഗ്ഗക്കാരായ അമ്മമാർക്കും ഗർഭിണികൾക്കും പോഷകാഹാരത്തിനായി സർക്കാർ നടപ്പിലാക്കിയ പദ്ധതി - **ജനനീ ജന്മരക്ഷ പദ്ധതി**
- ജനനീ ജൻമരക്ഷയിലൂടെ ലഭിക്കുന്ന ഗ്രാന്റ് - **ഗർഭാവസ്ഥയുടെ മൂന്നാം മാസം മുതൽ** (കുഞ്ഞിന്
- ഒരു വയസ്സാകുന്നതുവരെ 1000 രൂപ ലഭിക്കും)
- കിടപ്പുരോഗിയുടെ ശുശ്രൂഷകർക്ക് പ്രതിമാസം 300 രൂപ പെൻഷൻ നൽകുന്ന പദ്ധതി - **ആശ്വാസകിരൺ**
- അവിവാഹിതരായ അമ്മകൾക്ക് പ്രതിമാസം 300 രൂപ പെൻഷൻ നൽകുന്ന പദ്ധതി - **സ്നേഹസ്പർശം**
- കേരള സംസ്ഥാന സാക്ഷരതാ മിഷന്റെ നേതൃത്വത്തിൽ എല്ലാ പഞ്ചായത്തിലും നടപ്പാക്കുന്ന സാക്ഷരത പദ്ധതി - **അതുല്യം**
- അതുല്യം പദ്ധതിയുടെ ബ്രാൻഡ് അമ്പാസിഡർ - **ദിലീപ്**
- സംസ്ഥാനത്ത് വ്യവസായ സംരംഭകങ്ങളും നിക്ഷേപ സമാഹരണവും പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിനായി നടപ്പിലാക്കിയ പദ്ധതി - **മെയ്ക്ക് ഇൻ കേരള**
- മെയ്ക്ക് ഇൻ കേരളയുടെ അംബാസിഡർ - **മമ്മൂട്ടി**
- നഗരങ്ങളിൽ എല്ലാവർക്കും ഒരു നേരമെങ്കിലും ഭക്ഷണം ലഭ്യമാക്കുക എന്ന ലക്ഷ്യത്തോടെ 'വിശപ്പ് രഹിത നഗരം' എന്ന പദ്ധതി ആരംഭിച്ച ജില്ല - **കോഴിക്കോട്** (ഓപ്പറേഷൻ സുലൈമാനി)
- കുട്ടികളിൽ പ്രകൃതിസ്നേഹം വളർത്തുന്നതിനായി വിദ്യാഭ്യാസ-വനം വകുപ്പുകൾ സംയുക്തമായി ആരംഭിച്ച വനവൽക്കരണ പദ്ധതി - **എന്റെ മരം**
- കേരളത്തിലെ കലാലയങ്ങൾ ഹരിതാഭമാക്കുവാനായി വിദ്യാഭ്യാസ - വനം വകുപ്പുകൾ സംയുക്തമായി ആരംഭിച്ച പദ്ധതി - **നമ്മുടെ മരം**
- സ്ത്രീ-പരുഷ അസമത്വമില്ലാതാക്കുക എന്ന ലക്ഷ്യത്തോടെ സ്ഥാപിക്കുന്ന ജെൻഡർ പാർക്ക് വരാൻ പോകുന്നത് - **കോഴിക്കോട്**
- ബധിര-മൂക കുട്ടികൾക്കായി 1997-ൽ സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ട സ്ഥാപനം - **നിഷ്** (നാഷണൽ ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ട് ഓഫ് സ്പീച്ച് ആന്റ് ഹിയറിംഗ് -NISH)
- NISH സ്ഥിതിചെയ്യുന്ന സ്ഥലം - **തിരുവനന്തപുരം**
- കേരളത്തിലെ നഗരചേരികളിൽ പാവങ്ങളുടെ ആരോഗ്യസംരക്ഷണത്തിനായി ആരോഗ്യവകുപ്പ് നടപ്പിലാക്കുന്ന പദ്ധതി - **ഉഷസ്സ്**
- സ്കൂൾ കുട്ടികൾക്കു വേണ്ടി സംസ്ഥാന ആയുർവേദ വകുപ്പ് നടപ്പിലാക്കിയ ആരോഗ്യ പദ്ധതി - **ബാലമുകുളം**
- കോളേജ് വിദ്യാർത്ഥികളുടെ സ്കിൽ ഡവലപ്മെന്റിന് വേണ്ടി ആരംഭിച്ച പദ്ധതി - **എസ് കേരള**
- കേരള സർക്കാരിന്റെ ലഹരിവിരുദ്ധ ബോധവൽക്കരണ പദ്ധതി - **സുബോധം**
- കേരളത്തിലെ വിദ്യാർത്ഥികളെ ലഹരിയിൽ നിന്ന് മോചിപ്പിക്കുക എന്ന ലക്ഷ്യത്തോടെ ആവിഷ്കരിച്ച പദ്ധതി - **ക്ലീൻ ക്യാംപസ് സേഫ് ക്യാംപസ്**
- ക്ലീൻ ക്യാംപസ് സേഫ് ക്യാംപസ് പദ്ധതിയുടെ അംബാസിഡർ - **മമ്മൂട്ടി**

Career Focus

- അവയവയദാനം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിനുവേണ്ടി കേരള സർക്കാർ നടപ്പിലാക്കിയ പദ്ധതി - **മൃതസഞ്ജീവനി**
- പാതയോരങ്ങളിൽ വിശ്രമകേന്ദ്രങ്ങൾ നിർമ്മിക്കുന്നതിനുള്ള സംസ്ഥാന സർക്കാർ പദ്ധതി - **ടേക് എ ബ്രേക്**
- സംസ്ഥാനത്തെ പോലീസ് സ്റ്റേഷനുകളിൽ വൃക്ഷത്തൈകൾ നട്ടുപിടിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള സംസ്ഥാന സർക്കാർ പദ്ധതി - **കാവൽമരം**
- കേരള സർക്കാരിന്റെ സൗജന്യ ക്യാൻസർ ചികിത്സാ പദ്ധതി - **സുകൃതം**
- സുകൃതം പദ്ധതിയുടെ അംബാസിഡർ - **മമ്മൂട്ടി**
- വൃത്തിയുള്ളതും രുചികരവും ആരോഗ്യകരവുമായ ഭക്ഷണം ലഭ്യമാക്കുന്നതിനായി കേരള ഗവൺമെന്റ് അടുത്തിടെ നടപ്പിലാക്കിയ പദ്ധതി - **Food on wheels**
- തിരുവനന്തപുരം ജില്ലാഭരണാധികാരികളും കേരള ഹോട്ടൽ ആൻഡ് റെസ്റ്റോറന്റ് അസോസിയേഷൻ (KHRA) സംയുക്തമായി അർഹതപ്പെട്ടവർക്ക് ആഹാരം നൽകാനായി ആരംഭിച്ച പദ്ധതി - **അന്നം പുണ്യം**

Career Focus